

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

SECRETARIS VAN MEDEWERKERS: Mr. H. G. KRONENBERG

1^E JAARGANG

WOENSDAG 26 APRIL 1916

No. 17

INHOUD

	Biz.
ZWARE TIJDEN VOOR ONZE NEDERLANDSCHE SCHEEPVAART..	245
- De graanvoorziening	246
- De oorlogsconjunctuur in de Vereenigde Staten.....	247
- Productie van steenkool	248
- De dreigende spoorwegstaking in de Vereenigde Staten..	248
- Oorlogskosten en oorlogsleeningen	249
- Gebrek aan kleurstoffen in Amerika	249
- Een Nederlandsch hoogovenbedrijf	250
RECHTSPRAAK:	
N. O. T.-overeenkomst	250
BOEKAANKONDIGING	250
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.....	251
MAANDCIJFERS:	
Spaarbankcijfers.....	252
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	252—260
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

Bijdragen en mededeelingen den inhoud betreffende gelieve men te zenden aan den Secretaris van medewerkers, adres: Geldersche Kade 21 b, Rotterdam; verslagen, overzichten en verdere gegevens voor de afdeling „Statistiek en Overzichten” aan Nico J. Polak, Diergaardelaan 45 b, Rotterdam, tel. No. 1425.

Abonnementsprijs franco p. p. in Nederland f 10,—, buitenland en koloniën f 12,— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richt men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

25 APRIL 1916.

Het is een korte week, waarover dit bericht loopt, aangezien zij slechts vier beursdagen telde.

De geldmarkt was zeer kalm en de omzetten gering. Particulier disconto was wederom iets gemakkelijker en kon nog van 1¼ % tot 1½ % terugloopen.

De prolongatierente noteerde 4 %, op den laatsten beursdag 3¼ %.

De markt was dus wederom ruim van middelen voorzien en zelfs de naderende Meitermijn, waarvoor ieder jaar belangrijke geldmiddelen noodig zijn, kon nog geen bemerkbare verandering doen ontstaan.

De plotselinge rijzing in de Deutsche en Oostenrijksche valuta kwam, na een nog zeer sterke stijging op de eerste twee dagen, Woensdag weder even plotseling tot staan. Een door vredesgeruchten bevreesd geworden baisse-speculatie had de koersen blijkbaar al te sterk opgedreven. Er kwam op dezen verhoogden prijs weder belangrijk aanbod van oude saldo's en de pogin-

gen uit Duitschland om de markt te steunen konden niet verhinderen, dat weder een tamelijk belangrijke daling intrad.

* * *

Het geschilpunt tusschen de Vereenigde Staten en Duitschland over den duikbooten-oorlog is tengevolge van het Sussex-incident in een acuut stadium gekomen. De laatste nota der Vereenigde Staten bevat de mededeeling, dat, wanneer de Deutsche regering niet onmiddellijk afstand doet van haar tegenwoordige methode van duikbooten-oorlog tegen passagiersschepen en vrachtschepen, de regering der Vereenigde Staten zich genoodzaakt zal zien, de betrekkingen met de Deutsche regering geheel te verbreken.

De regering der Vereenigde Staten heeft aldus, door niet enkel zekerheid te vragen voor het leven harer burgers, doch zich te keeren tegen den duikbooten-oorlog in het algemeen, het tevoren ingenomen beperkt nationale standpunt laten varen. Ook in de overige neutrale landen wordt hierom met des te grooter spanning het antwoord van de Duitscheregering tegemoet gezien.

Intusschen zij aangeteekend, dat het bekend worden van den inhoud der nota op de New-Yorksche beurs geen reactie van eenige beteekenis te voorschijn heeft geroepen.

*Mandate
Breslau*

ZWARE TIJDEN VOOR ONZE NEDERLANDSCHE SCHEEPVAART.

Bij het uitbreken van den oorlog was men, tengevolge van de noodzakelijke opheffing van een aantal geregelde lijnen, alsmede van de door de oorlogvoerden genomen maatregelen, in het bijzonder het mijnegevaar, algemeen bevreesd, dat onze Nederlandse scheepvaart geheel, in het gedrang zou komen. Spoedig echter herstelde deze zich en, steunende op de internationale overeenkomsten en geholpen door loonende vrachten, kon zij zich tot groote activiteit ontplooiën.

Tijdens het verloop van den oorlog deden zich echter telkens nieuwe en onverwachte moeilijkheden voor. Het „England rules the waves” werd door onze reeders in sterke mate aan den lijve gevoeld. Gedwongen oponthoud, voorgeschreven vaartrichting, pijnlijk onderzoek e. d. beperkten de vrije vaart ten zeerste. Anderzijds eischte de duikbootenoorlog van onze scheepvaart enkele slachtoffers.

„England waives the rules”, aanvankelijk als aardigheid bedoeld, is echter in den laatsten tijd bittere waarheid gebleken. Het weghalen der mails van boord der Nederlandsche schepen is een der vele voorbeelden. Hoe langer de oorlog duurt en hoe meer Enge-

land en Duitschland de tanden op elkaar zetten om met alle ten dienste staande middelen den oorlog tot een gunstig einde te brengen, des te meer zal Nederland zich als 't ware geplaatst zien tusschen den hamer en het aambeeld.

De onverhoedsche torpedeering van de „Tubantia”, den trotschen mailstoomer van den Kon. Holl. Lloyd, deed een rilling door den lande gaan. En de reederijen aarzelden, hun schepen aan dergelijke groote gevaren bloot te stellen. Ook de zeelieden verkozen begrijpelijkerwijze niet zonder de noodige garanties langer hun leven te wagen.

Van regeeringswege werden daarop vanaf 1 April twee groote sleepbooten ter beschikking gesteld, die de koopvaardij-schepen in de gevaarlijke zône zouden voorafgaan, ter beveiliging tegen verankerde mijnen. Immers ook de Regeering heeft er groot belang bij, dat de vaart zonder stoornis plaats heeft, daar de voorziening der bevolking met graan anders ten zeerste gevaar zou loopen, waar de aanwezige voorraad (al of niet door hare schuld blijve hier buiten beschouwing) geheel onvoldoende is.

Men zal misschien opmerken: „Waarom de gevaarlijke Kanaalzône niet gemeden en om het Noorden van Schotland gevaren?” Dit is zeker mogelijk, echter beteekent dit een omweg van verscheidene dagen, terwijl de Engelsche regeering bovendien eischt, dat Kirkwall in Schotland en Falmouth aan de Zuidkust van Engeland, worden aangelopen, met het daaraan verbonden groote oponthoud. Ook is het vaarwater „om de Noord” als zeer onstuimig bekend en wordt dit door de zeelieden met tegenzin bevaren. Toch hebben enkele onzer grootste schepen reeds van die route gebruik gemaakt.

De reeks van maatregelen en voorschriften echter, in de laatste weken door Engeland ingevoerd, is van zoo ingrijpenden aard, dat de vrees niet zonder grond is, dat onze scheepvaart er zeer ernstig onder zal lijden.

Wij noemen in de eerste plaats de nieuwe „order in council” van 31 Maart, waarin wordt gezegd, dat bij conditioneele contrabande de vijandelijke bestemming zal geacht worden aanwezig te zijn, wanneer de goederen geconsigneerd zijn aan of voor een persoon, die gedurende de huidige vijandelikheden ingevoerde goederen heeft gezonden naar grondgebied, dat behoort aan of bezet is door den vijand. M. a. w. die goederen, welke, ook al zijn zij aan de N. O. T. geadresseerd, bestemd zijn voor firma's, voorkomende op de „zwarte lijst”, worden voortaan als contrabande beschouwd.

Ongetwijfeld zal deze bepaling weer langer oponthoud voor onderzoek onzer schepen op de Engelsche kust tengevolge hebben.

Zooals bekend, voorzagen vele onzer schepen zich in Engeland of op een der vele Engelsche kolenstations van bunker-kolen. Van Engelsche zijde werden daartoe echter voorwaarden gesteld, o. a. de garantie, dat geen vijandelijk goed zou worden gevaren. Ook werd herhaaldelijk gevraagd om thuisvracht naar Engeland te nemen; een absolute weigering van bunker-kolen om deze reden kwam echter, voor zoover ons bekend, niet voor. Inderdaad is tegen dit verzoek, van Engelsch standpunt beschouwd, o. i. niet veel in te brengen.

Engeland, zoozeer aangewezen op aanvoer van de eerste levensbehoeften van overzee, begint de uitwerking van den duikbootenoorlog terdege te voelen. Het verlies van schepen en het daardoor ontstane gebrek aan laadruimte, heeft niet alleen een enorme stijging der vrachten tengevolge, maar dreigt langzamerhand de vervoers-capaciteit onvoldoende te doen worden voor de noodzakelijkste grondstoffen en levensbehoeften.

Volgens de „Times” heeft Engeland minstens een millioen tonnen noodig om het verlorene aan te vullen, afgezien van de schepen, die in 1915 zijn voltooid. Einde April van dit jaar waren 424 schepen

met 1.223.435 tons bruto in aanbouw. Echter vordert de bouw slechts langzaam, in hoofdzaak tengevolge van gebrek aan werkkrachten.

Dat de Engelsche regeering in het tekort aan scheepsruimte tracht te voorzien is begrijpelijk, ook dat zij tracht neutrale tonnage voor de approviandeering te verkrijgen. Deze laatste zal zich echter bij voorkeur voor dat doel, wat feitelijk neerkomt op het vervoer van contrabande, niet beschikbaar stellen, aangezien meer dan voldoende neutrale lading aanwezig is.

Thans eischt de Britsche regeering echter voor het bunkeren in Engeland of in Engelsche kolenstations het afstaan van 30 % van de scheepsruimte van elke maatschappij, ten behoeve van Engeland.

Door het contract, dat de Regeering met de Nederlandsche reederijen sloot ter verzekering van den aanvoer van granen en andere grondstoffen, zal het niet mogelijk zijn, dat onze reederijen aan den eisch der Britsche regeering voldoen. Practisch zouden onze schepen dus aangewezen zijn op Duitse, Amerikaanse of Nederlandsche kolen.

Het s.s. „Ittersum”, van de Stoomvaart-Mij. „Oostzee”, heeft van dezen nieuwen maatregel reeds de onaangename gevolgen ondervonden.

Door de Nederlandsche regeering ingevolge contract aangewezen om graan aan de La Plata te laden, voer het in ballast daarheen, vooraf Sunderland aangeloopend om te bunkeren. De Engelsche regeering weigerde echter de levering van bunker-kolen, tenzij de reederij zich verplicht deze boot met lading van de La Plata naar Engeland te doen terugkomen! Waar hier een groot landsbelang op het spel staat, zal ongetwijfeld onze Regeering de zaak ter hand nemen en in dit bijzondere geval wel een bevredigende modus gevonden worden.

Terwijl wij intusschen nog niet vernamen of het Britsche gouvernement zich voorstelt de uitgevaardigde bepaling algemeen en streng ten uitvoer te leggen, kondigde het Foreign Office op 18 dezer af, dat kolen van Duitschen oorsprong aan boord van onzijdige schepen — onverschillig of zij als lading of voor eigen gebruik werden medegevoerd — als contrabande zullen worden beschouwd.

Men moge van Engelsche zijde beweren, dat de bedoeling van dezen maatregel is, den Duitschen kolenhandel te schaden, wij voor ons zijn overtuigd, dat de ware reden te zoeken is in het gebrek aan scheepsruimte in Engeland. De maatregel past te mooi in het plan der Britten, de neutrale schepen voor hen te laten varen. Zooals gezegd, gebruikt onze koopvaardijvloot vrijwel uitsluitend Duitse of Engelsche kolen. Is nu het gebruik van Duitse kolen onmogelijk gemaakt, dan zijn onze schepen bijna geheel op de Engelsche aangewezen en kan Engeland zijn wil doordrijven.

Wij kunnen niet nalaten er op te wijzen, dat deze doorzichtige handelwijze van Engeland niet alleen bij belanghebbenden, maar in het geheele land een verbiterde stemming veroorzaakt heeft. Waar echter de Regeering zelve het hoogste belang heeft bij een regelden en ongestoorden aanvoer van granen enz., welke toch reeds zoo veel te wenschen overlaat, hopen wij, dat zij Engeland langs diplomatieken weg zal weten te bewegen, water bij zijn wijn te doen. Anders zal ons niets overblijven, dan of Amerikaanse kolen aan te voeren, zij het ook tegen ongehoorde prijzen, of zoo goed en zoo kwaad als het gaat Limburgsche kolen te gebruiken. Deze laatste zijn n.l. onder bepaalde voorwaarden, wat de inrichting van de machine en de vuren betreft, niet ongeschikt om als bunker-kolen dienst te doen.

Andras

DE GRAANVOORZIENING.

Een medewerker schrijft ons:

Nu het verbod van het bakken van wittebrood er is, maakt men zich algemeen tamelijk ongerust over de

broodvoorziening, en geen wonder, want de zichtbare voorraad van tarwe is in den laatsten tijd vrijwel geheel verdwenen. Wij leven dus, behalve van hetgeen wettelijk aankomt (en dat was nu al week aan week onvoldoende) van de voorraden in handen van fabrikanten, handelaars en bakkers. Hoe groot deze „onzichtbare” voorraden zijn, laat zich niet schatten; zij vormen de groote onbekende, waarmede de handel steeds te maken heeft.

Is de markt vrij, dan is het vrijwel regel, dat bij het afnemen der onzichtbare voorraden de vraag toeneemt, wat den invoerhandel onmiddellijk tot grotere aanvoeren prikkelt. Nu de Regeering den invoer en de distributie in handen heeft, is ook bij schaarschte van prijsstijging geen sprake en er bestaat dus geen reden voor den handel om voorraden in te slaan. Terwijl het uitschakelen van speculatie zeer sympathiek is, valt toch niet te ontkennen, dat aan haar optreden zekere voordeelen verbonden zijn, die men niet gemakkelijk missen kan. Immers, indien er geen Regeeringsinmenging plaats heeft, zijn steeds de handelaren ijverig in de weer om de aanvoeren en de waarschijnlijke verschepingen na te gaan. Zoodra zij bemerken, dat die aanvoeren verminderen zullen of dat de vraag van de zijde van de consumptie toeneemt, waardoor de prijzen stijgen, zorgen zij voor nieuwe aankopen, bevrachten booten enz., zoodat de aanvoer spoedig toeneemt. Indien deze geregelde wisselwerking achterwege blijft, zooals geschiedt wanneer de Regeering de eenige importeur en distributeur is, moet men de behoeften zuiver theoretisch nagaan, wat dikwijls zeer moeilijk is. En het heeft ook zijn bezwaren, dat het nagaan van de waarschijnlijkheid, of in de volgende maanden voldoende zal worden aangevoerd, alleen geschiedt door eenige Regeeringsambtenaren, daar het licht kan gebeuren, dat door hen de kans op vertragingen, uitvallen van booten en andere onvoorziene omstandigheden, onderschat wordt. Op een open markt zijn er steeds een aantal mannen, die deze factoren terdege in aanmerking nemen.

In December 1915 besloot onze Regeering voortaan, behalve den invoer van tarwe, ook den geheelen maïsimport in eigen handen te nemen. De reden, waarom de regeering tot dezen stap is overgegaan, werd reeds in een der vorige nummers van dit tijdschrift besproken en doet thans niet ter zake. Naar buiten is hieromtrent nog steeds weinig gebleken. Hoe dit echter zij, op het oogenblik, dat de regeering hiertoe overging, waren door den handel reeds niet onbelangrijke hoeveelheden aangekocht en was hiervoor de noodige stoombootruimte bevracht. Achterna bezien is het jammer, dat over de overneming dezer nog elders vertoevende maar met de benodigde laadruimte zich in Nederlandsche handen bevindende partijen indertijd tusschen handel en regeering geen volledige overeenstemming is bereikt, Immers een gedeelte is toen in vreemde handen overgegaan, waarmede eveneens de laadruimte verloren ging. De regeering heeft hierop voor de door haar in de plaats daarvan aangevoerde maïs gebruik gemaakt van een deel van de voor haar beschikbaar ruimte, welk deel hiertoe voor den tarwe-aanvoer wegviel. In verband met de moeite, die contractanten bij het beschikbaar stellen van laadruimte ondervinden, en in het algemeen met de vertragingen, waarmede het overzeesche goederenverkeer thans te kampen heeft, is uiteraard iedere vermindering der beschikbare ruimte van nadeeligen invloed.

Men behoeft zich overigens over den tarwe-aanvoer op den duur niet al te ongerust te maken, want zelfs als wij aannemen, dat er nog meer schepen op mijnen loopen en dat er nog ander oponthoud zal plaats vinden, zal het toch niet zoo moeilijk blijken om ruim 60.000 tons tarwe per maand aan te voeren. Dat wil zeggen, als men tarwe bij alle andere goederen voor laat gaan. Bezwaarlijker echter zal het zijn om de overige circa 125.000 tons granen, lijnzaad en lijnkoeken,

die ons land per maand noodig heeft, aan te voeren. Wel is waar zal het verbruik daarvan in de eerste maanden afnemen, daar het vee in de weide gaat, maar daar staat tegenover, dat later het vee gebruik te grooter is, zoodat, wil men dan geen groot gebrek hebben, het aanleggen van voorraden gedurende de zomermaanden beslist noodzakelijk is. Het spreekt dus wel vanzelf, dat er geen sprake van is, dat wij een gedeelte van onze scheepsruimte aan Engeland zouden kunnen afstaan. Want niet alleen zal het onmogelijk blijken, bovengenoemde hoeveelheden voedergranen etc. aan te voeren, maar ook zooveel andere artikelen als hout, katoen, vetten enz. moeten vervoerd worden.

Er liggen reeds vele van onze grootste schepen op. Het is te begrijpen, dat de reeders het risico van het varen te groot vinden, maar er dient toch in het oog te worden gehouden, dat wij nu eenmaal voor onze voeding op invoer zijn aangewezen. Er is dringend behoefte aan een regeling, die het uitvaren onzer schepen wederom mogelijk maakt. Wacht men hiermede te lang, dan zal later aan de gevolgen van te kleine aanvoeren niet te ontkomen zijn en zal het land belangrijk-grootere verliezen lijden dan de bedragen, die de reeders thans niet durven te riskeeren.

DE OORLOGSCONJUNCTUUR IN DE VEREENIGDE STATEN.

In ons nummer van 5 dezer gaven wij cijfers omtrent de productie van ruw-ijzer in de Vereenigde Staten gedurende het jaar 1915, in waar cijfers die groote opbloei der ijzerindustrie daar te lande duidelijk weerspiegelt. Dat de uitermate gunstige conjunctuur zich niet tot dit bedrijf beperkt, doch vrijwel alle, tot de meest uiteenlopende takken van het Amerikaansche bedrijfsleven omvat, den landbouw zoo goed als de industrie, is onzen lezers genoegzaam bekend.

Het beste getuigenis van een en ander leggen af de cijfers betreffende den in- en uitvoer.

In millioenen dollars.

Jaar, eind.	Invoer v. goederen.	Uitvoer v. goederen.	Meer- uitvoer.	Saldo in- of uitvoer van goud en zilver.
† 1911	1.551	1.970	419	i. 6
1912	1.558	2.121	563	u. 20
1913	1.853	2.419	566	u. 20
1914	1.782	2.441	659	u. 38
1915	1.734	2.302	568	u. 171
1916	1.909	3.725	1.816	i. 381

Geleidelijk heeft deze gansch gewijzigde positie zich gedurende den oorlog ontwikkeld:

In millioenen dollars.

	Invoer v. goederen.	Uitvoer v. goederen.	Meer- uitvoer.	Saldo in- of uitvoer van goud en zilver.
Maart-Mei 1914	521	512	— 9	u. 14
Juni-Aug. 1914	447	422	— 25	u. 97
Sept.-Nov. 1914	404	557	153	u. 77
Dec. '14-Feb. '15	362	813	451	i. 15
Maart-Mei 1915	461	865	404	i. 124
Juni-Aug. 1915	443	799	356	i. 65
Sept.-Nov. 1915	456	956	500	i. 169
Dec. '15-Feb. '16	550	1.105	555	i. 54

Bij het beoordeelen dezer cijfers moet men rekening houden met de seizoeninvloeden, die vooral in de tijden van katoen- en tarweoogsten de uitvoeren sterk doen toenemen. Ook dan blijkt echter, dat de stijging der uitvoercijfers nog niet ten einde is. De korte maand Februari alleen gaf dit jaar een totalen uitvoer van \$ 410.000.000, het hoogste bedrag, tot dusver in één maand bereikt: het record stond op December 1915 met \$ 360.000.000.

Naast prijsstijging vrijwel over de gansche linie, is de export van oorlogsbehoeften in de eerste plaats oorzaak dezer ontzaglijke toeneming van den uitvoer. Aan ontplofbare stoffen werd voor \$ 200.000.000 méér

uitgevoerd dan in het voorgaande jaar en ook de uitvoer van ijzer en staal nam met hetzelfde bedrag toe. Belangrijke stijging vertoonen eveneens de exportcijfers voor koper, leer, chemicaliën, auto's en motorrijwielen, vleesch etc.

Ook na haar verduijning zal deze oorlogsconjunctuur niet nalaten, haren invloed te doen gevoelen. Een handelsbalans, sluitende met een saldo, ruim een miljard dollar per jaar hooger dan tevoren, brengt in de verhouding van schuldplichtigheid van de Vereenigde Staten tegenover de oude wereld een blijvende wijziging. En reeds nu zien wij, hoe de gestegen financiële kracht van tal van industriële bedrijven tot expansie noopt, hoe de grootbanken en exportrijverheid de handen ineenslaan en de verovering van nieuwe afzetgebieden buiten de landsgrenzen met kracht hebben aangevat.

De verlevendiging, die in de eerste plaats de buitenlandse handel ondergaan heeft, deelt zich vanzelf, zij het ook niet zonder schaduwzijden, ook aan de „home trade” mede. Duidelijk blijkt dit o.a. uit de ontvangstcijfers der spoorwegen, waarvan hieronder een overzicht volgt. Ook bij deze cijfers dient de invloed van den oogsttijd in het oog te worden gehouden.

Bruto ontvangsten der gezamenlijke spoorwagemaatschappijen:

	1915	1914
Januari	\$ 220.282.196	\$ 236.880.747
Februari	„ 210.860.681	„ 212.163.967
Maart	„ 238.157.881	„ 253.352.099
April	„ 237.696.378	„ 241.090.842
Mei	„ 244.692.738	„ 243.367.953
Juni	„ 248.849.716	„ 247.535.879
Juli	„ 262.948.115	„ 260.624.000
Augustus	„ 279.891.224	„ 274.618.381
September	„ 294.241.340	„ 276.458.199
October	„ 311.179.375	„ 274.091.434
November	„ 306.733.317	„ 240.422.695
December	„ 295.202.018	„ 232.763.070
Totaal	\$ 3.150.734.979	\$ 2.993.369.266
Januari 1916.....	\$ 267.043.635	

PRODUCTIE VAN STEENKOOL.

In verband met de nijpende kwestie der bunker-kolen toont het volgend staatje, opgemaakt op grond van cijfers, medegedeeld in het juist verschenen Aprilnummer van het „Weltwirtschaftliches Archiv”, hoezeer Engeland met zijn koloniën en bondgenooten niet slechts de zee, maar ook de levering van brandstof voor zeeschepen beheerscht, vooral wanneer het van zijn zeeheerschappij gebruik maakt om de bunker-kolen, in het gebied zijner vijanden geproduceerd, zelfs aan boord van onzijdige schepen aan te houden en prijs te verklaren.

Productie en verbruik van steenkolen in 1912, in duizenden tons:

	Productie.	Verbruik.	Overschot.
<i>Engeland en Koloniën.</i>			
Groot-Britannië..	260.416	174.782	85.634
Britsch-Indië	14.706	14.559	147
Canada	12.958	24.781	—
Australië	11.730	7.923	3.807
Nieuw-Zeeland ..	2.178	2.312	—
Zuid-Afrika'	7.248	5.892	1.356
<i>Bondgenooten van Engeland.</i>			
Frankrijk	39.745	58.624	—
Japan	17.349	12.348	5.001
Rusland	25.998	31.719	—
<i>Vijanden van Engeland.</i>			
Duitschland	172.065	140.741	31.324
Oostenrijk	15.544	26.110	—
Bezete België	22.603	25.364	—
<i>Neutraalen.</i>			
Vereen. Staten ..	477.202	459.488	17.714
Spanje	3.605	6.140	—
Zweden	355	5.367	—

Ons eigen land wordt niet opgegeven; volgens de jaarcijfers produceerden wij, wat het Rijk in Europa betreft, in 1914 1928 millioen K.G. steenkolen en overtrof onze invoer den uitvoer met 7334 millioen K.G. In Ned. Indië werden in 1913 ruim 565 millioen K.G. gewonnen.

DE DREIGENDE SPOORWEGSTAKING IN DE VEREENIGDE STATEN.

In het nummer van 8 Maart (pag. 133) werden eenige beschouwingen gewijd aan de actie van spoorwegbeambten in de Vereenigde Staten tot vermindering van den arbeidsduur. Het referendum, onder de leden van de Brotherhoods gehouden, heeft tot uitslag gehad, dat met overweldigende meerderheid besloten is, de door de Comité's geformuleerde eischen bij de Directies der spoorwegmaatschappijen in te dienen. Dit is op 30 Maart geschied en hiermede is de crisis in een acuut stadium getreden.

In het kort samengevat komen de eischen op het volgende neer:

1°. vervanging van den tienurigen door den achturigen arbeidsdag met behoud van hetzelfde loon; indirect wordt dus hierdoor eene loonsverhoging van 25 % verkregen;

2° betaling van anderhalf maal het nieuwe loon voor overwerk;

3° het afleggen van een afstand van 100 mijl wordt gelijkgesteld met een arbeidsduur van 8 uur (behalve bij passagiersvervoer).

De laatste eisch vereischt eenige nadere toelichting. Bij vrijwel alle spoorwegmaatschappijen in de Vereenigde Staten houden de arbeidscontracten de bepaling in, dat 10 uren of minder, en/of 100 mijlen of minder een geheelen arbeidsdag vertegenwoordigen. Een spoorwegbeambte ontvangt dus een geheelen dag loon, onafhankelijk van het aantal uren werk of het aantal mijlen, door hem afgelegd; wanneer hij 10 uur (of langer) werkt zonder 100 mijlen af te leggen, wordt hij bij het uur betaald, en het overwerk naar het aantal uren berekend, en omgekeerd, wanneer hij 100 mijlen (of meer) binnen de 10 uur aflegt, geschiedt de betaling, en dus ook de berekening van het overwerk, bij de mijl. Bij dit systeem komt uit den aard der zaak overwerk veel meer voor dan in andere bedrijven en het stelsel van vaste tarieven verhindert de spoorwegmaatschappijen, de extra-kosten, aan het overwerk verbonden, op de vervoerders te verhalen.

Een achturige arbeidsdag zal de gevallen van overwerk nog sterk doen toenemen en in dat licht is de eisch, onder 2° geformuleerd, dan ook zeer belangrijk te achten.

De spoorwegbesturen geven als hunne overtuiging te kennen, dat door de arbeiders alleen gestreefd wordt, naar loonsverhoging en dat de eisch van een korteren arbeidsdag vooral op den voorgrond geschoven wordt om de sympathie van het publiek te winnen. Ook wijzen de directies er op, dat juist de loonen van de categorieën, welke de eischen stellen (machinisten, stokers, conducteurs en remmers), sinds 1904 veel meer zijn vooruitgegaan dan die der andere klassen van werklieden.

De volgende statistiek toont dit voor de Westerblijven duidelijk aan (cijfers van 1914):

	Aantal.	Uitbetaalde loonen.	Per arbeider.	Vermeerdering sinds 1904
Machinisten ..	21.875	\$ 39.810.571	\$ 1819,91	29,4 %
Stokers	22.814	„ 24.744.604	„ 1084,62	32,1 %
Conducteurs ..	16.095	„ 25.739.607	„ 1599,22	35,0 %
Remmers etc. .	48.300	„ 51.112.064	„ 1058,22	37,2 %
	109.084	\$ 141.406.846	\$ 1296,31	31,5 %

Wanneer men de hoogste beambten uitzondert; waren er in 1914 nog 553.910 andere werklieden op de Westerblijven werkzaam, wier jaarlijksch salaris gemiddeld \$ 670,62 bedroeg, hetgeen tegenover 1904

eene vermeerdering van slechts 20,3 % beteekent. De kans is dan ook, volgens de spoorwegbesturen, groot, dat deze arbeiders eveneens hunne eischen zullen gaan stellen, wanneer de pogingen der anderen slagen.

Bij inwilliging der boven geformuleerde eischen zullen de loonsuitgaven vermoedelijk met \$ 100.000.000 stijgen. De laatste jaren werd door alle spoorwegmaatschappijen voor ongeveer \$ 300.000.000 aan dividenden uitbetaald; ceteris paribus, zullen deze dus eene verlaging met $\frac{1}{3}$ moeten ondergaan.

De kansen op eene vreedzame oplossing blijken tot dusverre niet bijster groot, arbitrage is door de werklieden bij voorbaat afgewezen, en het eenig mogelijke ware wellicht een ingrijpen van de Regeering. De werklieden hebben echter uiterst handig hunne actie vlak voor de Presidentsverkiezing ingesteld; de Regeering zal in dezen tijd niet dan schoorvoetend zich in eene zoo netelige kwestie mengen. In nog een ander opzicht is dit moment voor de werklieden gunstig; de ontvangsten der spoorwegen, die eenige jaren lang steeds lager cijfers aanwezen, zijn in den laatsten tijd buitengewoon gestegen, zoodat eene actie voor loonsverhooging gerechtvaardigd schijnt. James J. Hill vestigt er echter terecht de aandacht op, dat de tegenwoordige tijdsomstandigheden aan de Vereenigde Staten brengen „a feverish prosperity that may vanish overnight”. Hij vreest, dat na de beëindiging van den Europeeschen oorlog de Amerikaansche werkman zich eerder zal moeten afvragen, of hij wel werk zal kunnen vinden, dan hoeveel loonsverhooging hij nu weer zal gaan bedingen.

Een andere tactische zet van de Brotherhoods der spoorwegmannen is hun verzoek aan de spoorwegmaatschappijen om de eischen gezamenlijk te onderzoeken en te beantwoorden. Onbillijk schijnt dit verzoek voorzeker: immers, men kan niet de Pennsylvania en de Missouri Pacific, de Atchison Topeka en de St. Louis and San Francisco over één kam scheren.

De spoorwegmaatschappijen hebben tot 29 April den tijd om te antwoorden. Volledige inwilliging der eischen lijkt vrijwel ondenkbaar, maar wat zal er dan gebeuren?

OORLOGSKOSTEN EN OORLOGSLEENINGEN.

Door de „Frankfurter Zeitung” werd voor eenige weken melding gemaakt van de oprichting te Kopenhagen eener Vereeniging ter bestudeering der sociale gevolgen van den oorlog. In de eerste publicatie dezer nieuwe vereeniging worden de kosten van den oorlog besproken; eenige staatjes zijn daaraan ontleend, de kosten voor ieder oorlogvoerend land tot 1 Januari 1916 vermeldend, terwijl een ander staatje de door oorlogvoerenden en neutralen tot dien datum gesloten leeningen aanduidt.

Wij stellen hieronder de beide staatjes naast elkaar.

In millioenen Mark.

Staten.	Oorlogskosten.	Leeningen.	Daarvan oplangen termijn.
België	240	240	240
Belg. oorlogsschatting	1.145	—	—
Bulgarije	280	284	200
Duitschland	28.500	26.700	24.700
Engeland	29.500	28.350	20.750
Frankrijk	19.200	24.000	12.100
Italië	5.670	4.050	1.700
Oostenrijk-Hongarije ..	15.470	14.300	11.200
Rusland	26.900	20.700	6.500
Servië	800	800	—
Turkije	1.100	660	—
	128.805	120.084	77.390

Het is jammer, dat niet tevens de opbrengst van buitengewone belastingen wordt vermeld, want niet

in alle landen zijn de kosten van oorlog uitsluitend door leeningen gedekt.

Van de onzijdige staten worden alleen de geleende bedragen opgegeven:

Staten.	In millioenen Mark.	Daarvan op langen termijn.
Denemarken	134	134
Griekenland	147	—
Nederland	823	570
Noorwegen	81	45
Roemenië	240	—
Zweden	183	160
Zwitserland	146	146
	1754	1055

Al geeft dit staatje alleen leeningcijfers en geen kosten, toch kan hieruit wel geconstateerd worden, hoe groote lasten aan ons land, ook in vergelijking met de andere neutralen, door den oorlog zijn opgelegd. Het schijnt echter, dat men te Kopenhagen de Indische leening onder onze mobilisatieschuld heeft medegeteld: 275 millioen plus 62½ millioen gulden maken juist ongeveer 570 millioen mark, het cijfer voor Nederlandsche leeningen op langen termijn vermeld. Maar na aftrek van het bedrag der Indische leening blijft onze „voorsprong” toch nog zeer belangrijk.

! GEBREK AAN KLEURSTOFFEN IN AMERIKA.

Met de kleurstoffen-industrie in de Vereenigde Staten wil het blijkbaar nog niet recht vlotten. Er is aan allerlei gebrek en de prijzen zijn hooger dan ooit. Volgens een op 7 Jan. j.l. gedateerd bericht van het Zwitsersche Gezantschap in Washington, dat we aan de „Chemiker Zeitung” ontleenen, zou dit laatste zóó eig zijn, dat in tal van bedrijven de kosten van het verven allcen reeds hooger zijn dan de totale waarde van het te verven materiaal plus arbeid en verdere onkosten. Van enkele der benooidigde chemicaliën mogen hier de prijzen volgen, zooda de golden vóór den oorlog en bij het eind van 1915 (prijzen in Am. cts. per pd.):

	Vóór den oorlog		Thans	
Zwavelzuur ..	0,9	4	Kopersulfaat ..	4,6 10
Oxaalzuur	8,7	52	Zinkoxyde....	6,5 28
Natriumacetaat	3,5	10	Aniline-olie ..	10,— 110
Bleekpoeder ..	1,5	11	Aniline-zouten.	8,2 100
Natrium-			Bëtanaphtol ..	9,— 200
bichromaat ..	4,7	22	Indigo	
Natriumchloraat	7,25	48	(synth. 20 %)	18,— 138
Kaliumchloraat.	7,25	50	Alizarine	14,— 400
Ricinus-olie ..	7,25	17	Patentblauw ..	55,— 1500
Kaliumperman-			Malachiet-	
ganaat	9,—	155	groen	50,— 1200

Natuurlijk verwijten belanghebbenden de regeering, dat deze niet energiek genoeg is opgetreden; op 5 Jan. j.l. is door hen besloten, een deputatie naar president Wilson af te vaardigen om te vragen, een zoodanige regeling te treffen, dat er weer kleurstoffen uit Duitschland komen, óf dat de Engelsche regeering het uitvoerverbod op campêchhout (uit Jamaica) opheft. Van het laatste voorstel verwacht het „Journal of Commerce” niet veel heil: de Engelsche regeering zal het verzoek wel afwijzen, maar al doet ze dat niet, dan baten de beschikbare 100.000 ton campêchhout van Jamaica toch weinig of niets tegenover de groote behoefte. Tegen de geuite verwijten van niet genoeg gedaan te hebben verdedigt de Amerikaansche Regeering zich met te zeggen, dat haar pogingen om surrogaten te maken of op andere wijze te verschaffen voor de achterwege blijvende kleurstoffen uit Duitschland, veel grooter zijn dan men in handelskringen wel vermoedt. Maar het einde van het lied is toch, dat er nagenoeg geen kleurstoffen zijn en de Silk Association heeft dan ook al aan haar

leden aangeraden, uiterst zuinig met de nog aanwezige kleine voorraden om te gaan; enkele kleurstoffen ontbreken reeds geheel en het heeft er veel van weg, dat noodgedwongen dezen zomer in Amerika de modekleur „wit” zal zijn.

EEN NEDERLANDSCH HOOGOVENBEDRIJF.

Blijkens het Aprilnummer van het Tijdschrift der Maatschappij van Nijverheid is het hoofdbestuur der Maatschappij voornemens, aan de in Juni te houden algemeene vergadering het voorstel te doen, een adres te richten tot H. M. de Koningin, met verzoek, van Staatswege een onderzoek te doen instellen naar de wenschelijkheid en mogelijkheid van een Nederlandsch hoogovenbedrijf met walswerk en, zoo dit onderzoek tot een bevestigend antwoord leidt, tevens naar de beste wijze van exploitatie.

RECHTSPRAAK.

N. O. T.-OVEREENKOMST.

Een importeur, die met de N. O. T. een importeurscontract afsluit, verklaart daarbij jegens de N. O. T. er voor in te staan, dat de in te voeren goederen uitsluitend bestemd zijn voor binnenlandsch gebruik in Nederland of voor wederuitvoer naar Nederlandsche koloniën voor het gebruik aldaar. Bij niet-nakoming van deze verplichting heeft de N. O. T. het recht zich door den importeur een boete te doen betalen tot een bepaald maximum, welke boete zonder eenigen vorm van proces van den bankier, die zich tot borg stelde voor den importeur, door de N. O. T. kan worden ingevorderd op hare enkele verklaring, onder opgave van redenen, dat de boete is verbeurd; behoudens het recht van den importeur tot terugvordering, indien hij kan aantonen, dat onverschuldigd is betaald.

Ongetwijfeld neemt de importeur hiermee een zware verplichting op zich. Hij staat er niet alleen voor in, dat de bestemming, welke het goed tijdens den invoer had, was voor het aangeduide gebruik, doch ook — dit is zeker zoo bedoeld — dat in deze bestemming naderhand geenerlei wijziging zal worden gebracht. Zelfs wanneer de derde of verdere hand het geïmporteerde mocht doen uitvoeren, wordt de importeur boetschuldig.

Door zijnerzijds van zijne koopers hetzelfde te bedingen als waartoe hij zich jegens de N. O. T. verbond, kan de importeur zich dekken. Hij heeft dan evenwel te zorgen, verhaal te kunnen uitoefenen uit kracht van het enkele feit, dat de N. O. T. hem mocht beboeten, en dus ook zijnerzijds onmiddellijke betaling uit dien hoofde te bedingen, met restitutie voor het geval de koper aan den importeur de noodige bewijsmiddelen mocht verschaffen, waaruit de onverschuldigdheid van de boete door den importeur aan de N. O. T. blijkt, of wel de N. O. T. om eenige reden de door haar geheven boete teruggeeft. Het zal dus niet voldoende zijn om — zooals in het geval, hetwelk door na te melden vonnis werd beslist, was geschied — te bedingen, dat de koper boeteplichtig wordt ingeval van uitvoer, omdat alsdan de importeur dien uitvoer zal moeten bewijzen, alvorens de boete te kunnen innen.

Doch ook ingeval de importeur op zijn koper op deugdelijke wijze verhaalsrecht heeft bedongen, zijn moeilijkheden nog niet uitgesloten. Immers, steeds loopt hij de kans, dat die koper, wellicht ten onrechte, de verschuldigdheid van een van hem geëischte boete betwist, zoodat een kostbare, en allerlei last meebrengende invorderingsprocedure noodzakelijk kan worden.

Een voorbeeld van een dergelijk proces levert het vonnis van de rechtbank te 's-Gravenhage van den 6den April j.l.

De koper beweerde in die procedure, dat het tusschen de N. O. T. en den importeur gemaakte, hier-

voor vermelde beding veel te onbepaald was om in rechten geldig te zijn, zoodat de N. O. T. nooit rechtsgeldig van den importeur boete zou kunnen vorderen op grond van beweerden uitvoer, waaruit weer volgde, dat hij, de koper, ook niet gebonden kon worden geacht. De koper meende, dat het in strijd was met de openbare orde en de goede zeden, dat men zich onbepaald sterk maakte voor in 't geheel niet aangewezen derden, dat deze iets niet zouden doen — in het gegeven geval dat deze het geïmporteerde niet zouden uitvoeren — en tevens, dat het ontoelaatbaar was, aan den schuldeischer de bepaling der boete, zij het beneden zeker maximum, over te laten.

Hoewel wij niet de geheele motiveering van de rechtbank voor onze rekening zouden willen nemen, luidde het vonnis ten aanzien van dit verweer naar onze meening terecht afwijzend. De rechtbank besliste terecht, dat het beding niet moest worden beschouwd als een zich sterk maken, dat onbepaalde derden iets niet zouden doen, doch als inhoudende een eigen positieve verplichting om te zorgen, dat het goed de aangeduide bestemming bereikte, zóó dat de importeur zelfs aansprakelijk zou worden jegens de N. O. T. voor het geval een latere niet wettige houder het goed mocht uitvoeren. Ook in de eenzijdige bepaling van het boetebedrag door de N. O. T. beneden een aangegeven maximum kon de rechtbank niets ongeoorloofds ontdekken, nu partijen den omvang van hunne verplichting bij het aangaan daarvan konden overzien en toen wisten wat zij deden.

De rechtbank erkende dus in beginsel de geldigheid van de vooropgestelde N. O. T. conditie en ook het verhaalsrecht van den verkoper op den koper. Daar de koper in dit geval zich evenwel slechts had verbonden, de boete te betalen ingeval werd uitgevoerd, en de koper dien uitvoer had ontkend, moest de verkoper het bewijs van dezen grond van zijn recht leveren. Dit bewijs werd hem dus opgedragen. Men mag aannemen, dat dit bewijs zal slagen, omdat te verwachten is, dat de N. O. T. van den importeur de boete niet zal hebben gevorderd zonder dat zij behoorlijk bewijs voor den uitvoer had, en tevens, dat de N. O. T. bereid zal zijn, den importeur met de haar ten dienste staande bewijsmiddelen bij te staan. Rechtsens heeft evenwel de importeur noch op het eene, noch op het andere punt zekerheid, nu het N. O. T.-importeurscontract de N. O. T. geene verplichting tot bewijslevering jegens den importeur oplegt bij diens beboeting en haar ook niet verplicht, aan hem de bewijzen af te staan, waarop zij haar oordeel van het bestaan van eene overtreding grondt.

Nauta

BOEKAANKONDIGING.

Jhr. Mr. W. J. M. van Eysinga, *Ontwikkeling en inhoud der Nederlandsche tractaten sedert 1813*, 's-Gravenhage, Martinus Nijhoff, 1916, XII en 176 bl.

Was in de geleerde wereld misschien al lang de meening gerijpt, dat men veel meer heeft aan juiste kennis van de geldende tractaten dan aan allerhande beschouwingen over ongeschreven „volkenrecht”, in deze oorlogsmoanden hebben ook de kringen van handel en industrie dat ruimschoots ervaren. Maar tevens hebben die laatste kunnen merken, dat, als men eens iets naders wil weten over de Rijnvaartakte, de Scheldeverdragen, zeekabels, entrepôt, vrijheid van bedrijven, de Limburgsche kwestie, scheepsbemanning, bebakening of Noordzeebepalingen, het voor een gewoon sterveling — en zelfs voor een gewoon advocaat — haast ondoenlijk is, daarin zijn weg te vinden. Men stak onwillekeurig de hand uit naar een boek, vermellende de reeks onzer geldende verdragen, de voornaamste bepalingen daaruit toelichtende uit de geschiedenis, en naar gelijksoortige bepalingen verwijzende; maar dat boek ontbrak. Het ontbreekt trou-

wens evenzeer voor de verdragen van andere landen, zoover wij weten.

De Leidsche, tevens Rotterdamsche, hoogleeraar Van Eysinga, vermoedelijk uitgaande van de gedachte, dat het betere de vijand is van het goede, heeft ons vóór enkele dagen verrast met een werkje, dat van deze verwarde en slechts aan weinigen bekende stof althans een bondig en streng systematisch overzicht geeft. Hoewel een volledige opsomming van al onze tractaten daarin ontbreekt, doordat voor verdragen van een zelfde type er telkens slechts één als model werd genomen — b.v. Japan 1912 voor een modern handelstractaat, Spanje 1871 voor een moederlandsch consulaire tractaat — vindt men er alle collectieve verdragen (post-, auteursrecht-, merken-, enz.) en alle typen van afzonderlijke verdragen in besproken. Hoewel voor de meeste verdragen met vermelding en rangschikking wordt volstaan, vindt men met name voor de grens- en de waterstaatsverdragen een gelukkige uitzondering gemaakt. En in ieder geval kan men, met behulp van het omstandige register, terstond naslaan, of voor een zeker onderwerp Nederlandsche tractaatbepalingen bestaan, wat hun strekking is en met welke verdere bepalingen men ze kan vergelijken.

De waarde van zulk een geschrift voor rechtsgeleerden laten wij natuurlijk daar. Wel valt het zelfs den buitenstaander op, dat tal van vragen, die in de Kamers of bij onderhandelingen zoo te hooi en te gras eens rijzen, hier geplaatst zijn in hun verband; dat op treffende wijze de ontwikkelingsgang van het tractatenrecht en het groeiende internationalisme wordt blootgelegd; dat met recht bij de wanorde dezer rijke stof wordt gewezen op het ontbreken van een Nederlandsche tractatenpolitiek; en dat een overzicht als dit slechts kon worden geschreven door wie de stof beheerscht.

Maar wat hier wél in het licht gesteld moge worden, dat is, hoeveel behoefte ook na den oorlog onze groote handels- en advocatenkantoren er aan zullen hebben, zich in de verdragen van ons land te kunnen oriënteren. Deze wegwijzer zal daarvoor, naar zich laat aanzien, uitnemend bruikbaar zijn. Natuurlijk heeft men van het boekje het meeste profijt te wachten, als men het niet alléén gebruikt voor naslaan, doch er eerst eens in naleest wat de schrijver mededeelt over de tegenstelling tusschen Rijn-, Maas- en Schelde-recht, over het waterstaatsrecht diér drie rivieren, over de vier uitwegen te land en te water voor den Belgischen handel, over scheepvaartkanalen, grens-spoorwegen, veiligheid te water, telegraaflijnen en allerlei meer.

Wij aanvaarden het werkje dankbaar, doch slechts op afrekening. Prof. Van Eysinga, die in 1906 reeds een inleiding tot ons tractatenrecht gaf, is de aangewezen man om deze beide geschriften te doen volgen door een derde, een zakelijk commentaar, waarin men b.v. over art. 7 of art. 3 der Rijnvaartakte al het noodige bijeenvindt en waaraan dan een complete lijst onzer moederlandsche en koloniale tractaten ware toe te voegen. De drie geschriften tezamen zouden Nederland voor zijn verdragenrecht in het bezit stellen van een theoretische en praktische bewerking, zooals bij ons weten geen ander land nog bezit.

v. d. M.

Mandele

Door de assurantie-firma Blom & van der Aa te Amsterdam is samengesteld een lijst van handels-schepen, welke verloren gingen of zware schade beliepen tengevolge van den oorlogstoestand. De eerste lijst, welke loopt tot 31 December 1915, bevat in totaal 968 schepen, waaronder van oorlogvoerende landen 779 met een inhoud van ongeveer 1.551.806 tons en van neutrale landen 189 met een inhoud van 271.148 tons. Onder deze laatste neemt Nederland, met 26 schepen en een totaal van 56.155 tons, naar het aantal de vierde en naar de tonnenmaat de tweede plaats in.

In het April-nummer van het Weltwirtschaftliches Archiv vinden wij, behalve een artikel van prof. Harms, getiteld „Krieg und Weltwirtschaft“, o.a. onder den titel „America and the European War“, een algemeen overzicht van de economische positie der Vereenigde Staten gedurende den oorlog, van de hand van Franc L. McVey, President of the University of North Dakota. Het nummer bevat voorts naar gewoonte een groot aantal litteratuurbesprekingen en de geregelde kronieken.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Uitvoer verboden. Verboden is de uitvoer van *kapok*, benevens van matrassen en andere artikelen, waarin kapok als vullingsmiddel is verwerkt, voorts van *plantenvezels* en van *karwijzaad*, *blauw maanzaad*, *afval van oliezaden* en *kanariezaad*.

Volgens mededeeling van den Minister zal voor bepaalde partijen karwijzaad en blauw maanzaad uitvoervergunning worden gegeven. Na 1 Juni zullen geen vergunningen meer worden verleend dan onder nader vast te stellen voorwaarden.

Uitvoer van suiker en suikerhoudende goederen. Door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is medegedeeld, dat:

1°. de uitvoer van suiker in natura vooralsnog verboden blijft;

2°. aan fabrikanten van suikerhoudende goederen verlof kan worden verleend tot uitvoer van de hoeveelheden suiker in bewerkte goederen, welke op 31 Maart j.l. bij die fabrikanten in voorraad waren en wel tot de aangegeven hoeveelheid suiker, in die goederen verwerkt en ten hoogste tot de hoeveelheid; waarvoor door iedere fabrikant uitvoercertificaten zijn ingeleverd bij de commissie van advies inzake suiker;

3°. bovendien voorloopig kan worden toegestaan de uitvoer van suiker, in suikerhoudende goederen na 31 Maart verwerkt, tot 10 % van de hoeveelheid, op een uitvoercertificaat overblijvende na aftrek van de hoeveelheid, daarop eventueel reeds afgeschreven. Dergelijke vergunning zal alleen verleend worden aan fabrikanten, die door overlegging van een accountantsverklaring aantonen, dat de door hen sedert 1 Jan. 1916 uitgevoerde hoeveelheid verwerkte suiker, met inbegrip van de hoeveelheid, waarvoor thans vergunning wordt gevraagd, het cijfer van hun export in de overeenkomstige maanden van 1913 niet overschrijdt. Zoodra de statistische cijfers betreffende consumptie en voorraden het aannemelijk maken, dat meer uitvoer kan worden toegestaan, zal nader worden overwogen, of een verder percentage op de uitvoercertificaten kan worden vrijgegeven;

4°. certificaten voor de campagne 1915/16 voor het deel, dat niet is vrijgegeven, voorloopig geldig blijven voor den oogst 1916/17;

5°. indien 10 % van de hoeveelheid, door één persoon of firma aan certificaten ingeleverd, minder bedraagt dan 2000 K.G., mag door belanghebbende 2000 K.G. worden uitgevoerd, voor zoover althans de ingeleverde certificaten deze hoeveelheid bevatten.

Uitvoer van melkpoeder. Met ingang van 20 dezer kunnen consenten worden afgegeven voor uitvoer van melkpoeder aan fabrieken, die reeds vóór 1 Augustus 1914 dit artikel hebben bereid, of waarvan kan worden aangetoond, dat plannen tot oprichting van een melkpoederbedrijf reeds vóór genoemden datum een vasten vorm hadden aangenomen, en wel in verhouding tot de productie in normale jaren.

Andere fabrieken kunnen vergunning krijgen, haar aanwezigen voorraad melkpoeder uit te voeren, welke uitvoer echter binnen vier weken na het verlenen

van de uitvoervergunning moet hebben plaats gehad. Baksteenindustrie. Naar aanleiding van ingekomen berichten over de levering van partijen Belgische steen hier te lande, waardoor de Nederlandsche baksteenindustrie met vermindering van afzet en met werkloosheid wordt bedreigd, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken den Provincialen Besturen verzocht, de Gemeentebesturen te wijzen op de technische bezwaren van het gebruik van Belgische steen en er bij de Gemeentebesturen op aan te dringen, dat zoowel in het belang van soliden bouw als van de Nederlandsche industrie bij werken, direct of indirect uit openbare geldmiddelen bekostigd, het gebruik van Belgische steen niet wordt toegelaten.

MAANDCIJFERS.

SPAARBANKCIJFERS.

Overzicht van inleg en terugbetaling bij 51 particuliere spaarbanken (aangesloten bij den Nederlandschen Spaarbankbond) gedurende Maart 1916.

Sparbanken met een aan inleggers verschuldigd bedrag van:	Bedrag in Guldens		Posten	
	Inleg	Terugbetaling	Inleg	Terugbetaling
beneden f 100.000	3.886	2.019	46	8
f 100.000—, 500.000	127.867	106.644	2568	927
„ 500.000—, 1.000.000	173.857	185.349	2436	1110
„ 1.000.000—, 2.000.000	414.688	300.421	4950	2277
„ 2.000.000—, 4.000.000	366.780	223.865	2529	1576
„ 4.000.000—, 7.000.000	604.705	514.069	7329	4492
boven „ 7.000.000	1.285.623	914.551	29558	13376
Totaal ..	2.977.406	2.246.918	49416	23766
Totaal Maart 1915 ..	1.717.008	1.921.182	38376	21382
„ „ 1914 ..	2.491.821	2.261.584	60692	24943
Maart....	1916	1915	1914	
Uitgegeven nieuwe boekjes.	3178	1979	3509	
Geheel afbetaalde boekjes..	2350	2497	2563	

Overzicht van inleg en terugbetaling bij de Rijks-postspaarbank.

JANUARI	1916	1915	1914
Inlagen	f 7.402.280	f 4.701.231	f 8.264.591
Terugbetalingen ..	5.710.946	9.412.047	7.804.172
Tegoed der inleggers op ultimo	186.308.910	175.297.216	179.811.893
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	25.069.850	24.330.700	23.520.200
Spaarbankboekjes: Aantal nieuw uitgegeven	14.061	9.611	15.622
Aantal geheel afbetaald	5.578	6.881	7.716
Aantal uitstaande op ultimo	1.700.631	1.674.228	1.656.626
FEBRUARI	1916	1915	1914
Inlagen	f 7.695.187	f 4.758.400	f 7.704.376
Terugbetalingen ..	5.693.306	9.803.927	6.903.132
Tegoed der inleggers op ultimo	192.800.304	170.251.689	180.613.137
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	25.488.600	24.324.700	23.693.350
Spaarbankboekjes: Aantal nieuw uitgegeven	11.644	7.807	13.320
Aantal geheel afbetaald	6.676	6.923	7.279
Aantal uitstaande op ultimo	1.703.600	1.675.112	1.662.667

In herinnering wordt gebracht, dat in Februari 1915 de storting op de 5 % Staatslening plaats vond.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTOS.

	22 April 1916.	20 Juli 1914.
Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14	
Bank (Bel. Binn. Eff. 4 1/2 „ 1 „ '15	4 „ 23 „ '14	
Vrsch. in R.C. 5 1/2 „ 19 Aug. '14	5 „ 23 „ '14	
Bank of England.. 5 „ 8 „ '14	3 „ 29 Jan. '14	
Deutsche Reichsbk. 5 „ 23 Dec. '14	4 „ 5 Febr. '14	
Banque de France. 5 „ 20 Aug. '14	3 1/2 „ 29 Jan. '14	
Oostenr. Hong. Bk. 5 „ 12 Apr. '15	4 „ 12 Mrt. '14	
Russische Staatsbk. 6 „ 29 Juli '14	5 „ 1 Apr. '14	
Nat. Bank v. Denem. 5 „ 10 „ '15	5 „ 6 Febr. '14	
Zweedsche Rijksbk. 5 1/2 „ 5 Jan. '15	4 1/2 „ 6 „ '14	
Zwitsersche Nat. Bk. 4 1/2 „ 2 „ '15	3 1/2 „ 19 „ '14	
Bank van Italië .. 5 1/2 „ 10 Nov. '14	5 „ 9 Mei '14	
Feder. Res. Bk. N.Y. 3-5 „ 4 Febr. '15	—	
Javasche Bank.... 3 1/2 „ 1 Aug. '09	3 1/2 „ 1 Aug. '09	

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
20 April '16	1 1/2	3 3/4	4 10/32	4 1/4-5/8	—	2 1/4-1/2
17-20 „ '16	1 1/2-3/4	3 3/4-4	4 10/32	4 1/4-5/8	—	2 1/2
10-15 „ '16	1 3/4-2 1/2	4-5	4 10/32	4 1/4-5/8	—	1 3/4-2
3-8 „ '16	2 1/4-3	3 3/4-4 1/2	4 10/32-5/8	4 1/4-5/8	—	1 3/4-2
19-24 Ap. '15	4-1/8	4-5 1)	2 15/16-3	—	—	1 7/8-2 1/4
20-25 Ap. '14	3 3/8	3-4	2 1/2-3	2 1/8-1/4	2 3/4	1 1/2-2
20-24 Jul. '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

1) Noteeringen van de Ver. v. d. Effectenhandel en de Prolongatievereniging door elkander.

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteeringen te Amsterdam opgenomen. De dagelijksche koersen op New York en de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New York
17 April 1916 ..	11.30 1/2	43.25	40.—	2.36 1/2
18 „ 1916 ..	11.33	44.25	40.30	2.36 3/4
19 „ 1916 ..	11.32 1/2	43.87 1/2	39.60	2.37
20 „ 1916 ..	11.33	43.95	39.85	2.37 1/4
21 „ 1916 ..	—	—	—	—
22 „ 1916 ..	—	—	—	—
Laagste der week	11.29	42.60	39.—	2.36
Hoogste „ „	11.36	44.60	40.50	2.37 1/2
15 April 1916 ..	11.28	42.65	39.—	2.35
8 „ 1916 ..	11.08	41.77 1/2	38.70	2.32
Muntpariteit ..	12.10 3/8	59.26	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitserland	Wenen	Kopenhagen	Stockholm	Batavia telegrafisch
20 April 1916	46.—	30.55	70.85	70.85	98-3/4
Laagste d. w.	45.25	29.65	69.40	69.40	—
Hoogste „ „	47.—	31.25	71.10	71.10	—
15 April 1916	44.30	29.60	69.20	69.35	98-3/4
8 „ 1916	45.75	28.80	69.30	69.30	98-3/4
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

De wisselmarkt was deze week dooreengenomen vast gestemd. De Sterlingkoers liep op tot 11.36 om na kleine schommelingen circa 11.33 te sluiten. Parijs was eveneens

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.
(In duizenden guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bank- biljetten	Andere opeischbare schulden
22 April 1916	528.602	1.541	651.675	92.819
15 „ 1916	523.023	1.727	654.425	86.346
8 „ 1916	520.251	1.940	656.732	76.671
1 „ 1916	517.104	3.768	647.174	84.056
25 Maart 1916	510.546	4.659	588.443	108.222
18 „ 1916	509.469	4.799	582.430	105.608
11 „ 1916	501.676	4.624	582.678	93.388
4 „ 1916	495.530	4.798	586.149	79.686
26 Febr. 1916	495.113	5.249	577.978	104.746
19 „ 1916	489.740	5.261	575.339	97.068
12 „ 1916	485.260	5.060	579.441	91.325
5 „ 1916	480.036	5.206	583.219	72.438
29 Jan. 1916	466.837	6.059	581.722	66.398
17 April 1915	290.916	2.051	473.568	55.506 ¹⁾
18 April 1914	160.474	8.591	316.102	4.584
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

¹⁾ Waarvan Rek. Crt. saldo van het Rijk f 16.824.000.

Data	Disconto's		Belee- ningen	Beschik- baar Metaal- saldo	Dek- kings- percen- tage
	Totaal	Hiervan Schatkist- promessen rechtstreeks			
22 April 1916	94.275	73.000	74.023	380.477	71
15 „ 1916	95.662	74.000	74.018	375.835	71
8 „ 1916	90.536	68.000	73.831	374.300	71
1 „ 1916	92.601	71.000	72.458	373.931	71
25 Maart 1916	72.541	52.000	68.700	375.178	74
18 „ 1916	67.771	47.000	68.867	375.971	75
11 „ 1916	65.164	44.000	69.403	370.408	75
4 „ 1916	61.380	40.000	71.227	366.489	75
26 Febr. 1916	74.138	52.500	73.631	363.148	73
19 „ 1916	74.665	52.500	74.116	359.857	74
12 „ 1916	75.218	52.500	80.529	355.511	73
5 „ 1916	75.817	52.500	82.258	353.056	74
29 Jan. 1916	77.756	53.500	83.602	342.656	73
17 April 1915	64.856	—	185.665	186.787	55
18 April 1914	67.989	9.000	70.398	40.724 ¹⁾	53
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

¹⁾ Op de basis van $\frac{3}{4}$ metaaldekking.

JAVASCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.
(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bank- biljetten	Andere opeischb. schulden
19 Febr. 1916	48.696	32.207	140.339	30.300
12 „ 1916	47.930	32.197	140.529	28.150
5 „ 1916	47.820	32.376	138.596	30.945
29 Jan. 1916	47.633	31.882	138.823	30.781
20 Febr. 1915	25.857	27.926	118.388	16.454
21 Febr. 1914	27.607	27.038	114.014	9.170
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Beschik- baar metaal- saldo	Dek- kings- percen- tage
19 Febr. 1916	6.023	16.707	44.390	26.910	46.775	47
12 „ 1916	6.023	17.324	44.354	26.066	46.192	48
5 „ 1916	5.851	17.551	43.522	26.617	46.288	47
29 Jan. 1916	5.898	19.913	43.862	24.687	45.594	47
20 Febr. 1915	5.459	8.412	35.133	5.664	26.814	40
21 Febr. 1914	5.646	11.760	44.710	3.367	5.372 ²⁾	44
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa.

²⁾ Op de basis van $\frac{3}{4}$ metaaldekking.

SURINAAMSCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.
(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. reke- ningen ¹⁾
26 Feb. 1916	915	889	1.069	919	694
19 „ 1916	889	889	1.058	919	678
12 „ 1916	886	922	1.021	924	663
5 „ 1916	858	935	1.032	917	686
27 Feb. 1915	1.324	910	1.158	806	472
28 Feb. 1914	678	1.058	444	737	318
25 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wèkelijks opgenomen bankstaten.

I. BANK OF ENGLAND.

WEEKSTAAT VAN 19 APRIL 1916.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 75.348.620	Government Deb. £ 11.015.100
	Other securities „ 7.434.900
	Gold coin and bullion „ 56.898.620
£ 75.348.620	£ 75.348.620

BANKING DEPARTMENT.

Capital .. £ 14.553.000	Government securities .. £ 33.188.046
Rest .. „ 3.081.330	Other securities „ 87.905.576
Public deposits „ 59.179.358	Notes .. „ 41.316.625
Other deposits „ 86.645.806	Gold and silver coin .. „ 1.066.159
Seven-day and other bills .. „ 16.912	£ 163.476.406
£ 163.476.406	£ 163.476.406

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
19 Apr. 1916	57.965	34.032	***	***	***
12 „ 1916	57.922	33.658	111.019	28.500	75.718
5 „ 1916	56.466	33.875	109.437	28.500	75.718
29 Mrt. 1916	56.661	33.577	106.691	28.500	71.121
21 Apr. 1915	55.640	34.332	41.643	27.500	8.623
22 Apr. 1914	36.894	28.632	.....	.....	.....
22 Juli 1914	40.164	29.317	.....	.....	.....

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Re- serve	Dek- kings- percen- tage ¹⁾
19 Apr. 1916	33.188	87.906	59.179	86.646	42.383	29 $\frac{1}{8}$
12 „ 1916	33.188	90.545	68.803	79.961	42.714	28 $\frac{3}{4}$
5 „ 1916	32.839	96.139	69.915	87.749	41.042	26
29 Mrt. 1916	32.839	88.350	57.064	87.362	41.534	28 $\frac{3}{4}$
21 Apr. 1915	47.810	144.323	125.414	88.750	39.758	18 $\frac{1}{2}$
22 Apr. 1914	11.047	41.160	18.804	42.418	26.712	43 $\frac{3}{8}$
22 Juli 1914	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{3}{8}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

II. DEUTSCHE REICHSBANK.

STAAT VAN 15 APRIL 1916.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand	Mk.	2.504.784.000
davon Goldbestand	"	2.461.070.000
Reichs- und Darlehenskassenscheine....	"	809.227.000
Noten anderer Banken	"	17.473.000
Wechsel	"	5.226.117.000
Lombardforderungen	"	12.283.000
Effekten	"	35.601.000
Sonstige Aktiva	"	366.846.000
Grundkapital	"	180.000.000
Reservefonds	"	85.471.000
Notenumlauf	"	6.534.347.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten	"	1.857.823.000
Sonstige Passiva	"	314.690.000

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grotendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekkingspercentage ¹⁾
15 Apr. 1916	2.504.784	2.461.070	809.227	6.534.347	51
7 „ 1916	2.504.632	2.460.855	906.009	6.674.754	51
31 Mrt. 1916	2.504.155	2.460.095	945.361	6.988.073	49
23 „ 1916	2.506.124	2.459.582	772.795	6.373.713	51
15 Apr. 1915	2.401.825	2.355.437	946.194	5.125.619	65
15 Apr. 1914	1.627.359	1.310.667	65.444	2.037.038	83
23 Juli 1914	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
15 Apr. 1916	5.226.117	1.857.823	2.029.000	771.400
7 „ 1916	5.189.770	1.727.368	2.143.900	870.000
31 Mrt. 1916	8.112.764 ¹⁾	4.357.824 ¹⁾	2.191.600	909.700
23 „ 1916	5.897.876	2.703.459	1.949.000	724.700
15 Apr. 1915	3.551.617	1.643.631	1.573.000	931.000
15 Apr. 1914	1.039.677	895.559	.....	.....
23 Juli 1914	750.892	943.964	.....	.....

¹⁾ Bijzonder hooge cijfers in verband met de naderende storting op de Oorlogsleening.

III. BANQUE DE FRANCE.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

De met * geteekende posten komen eerst sedert 28 Jan. 1915 in den weekstaat voor. De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Zilver	* Te goed in het buitenland	Wissels	* Uitgestelde wissels
20 Apr. 1916	4.899.442	359.701	***	418.905	1.599.655
13 „ 1916	4.893.313	359.305	781.194	380.744	1.617.384
6 „ 1916	4.986.412	362.716	741.679	366.167	1.646.235
30 Mrt. 1916	5.006.299	361.416	***	394.787	1.673.149
22 Apr. 1915	4.228.037	377.045	620.171	229.907	2.654.637
23 Apr. 1914	3.643.890	628.350	.....	1.424.510	—
23 Juli 1914	4.104.390	639.620	.....	1.541.080	—

Data	Beleening	* Buitgew. voorsch. a/d. Staat	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
20 Apr. 1916	1.223.768	7.100.000	15.239.423	2.036.614	77.855
13 „ 1916	1.231.681	6.900.000	15.183.959	1.993.804	37.144
6 „ 1916	1.238.633	6.900.000	15.154.630	1.994.263	45.949
30 Mrt. 1916	1.244.724	6.700.000	14.952.116	2.043.242	79.186
22 Apr. 1915	670.861	5.100.000	11.500.581	2.323.851	101.727
23 Apr. 1914	752.810	—	5.805.050	686.160	178.250
23 Juli 1914	769.400	—	5.911.910	942.570	400.590

IV. RUSSISCHE STAATSBANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

De post „Schatkistbiljetten“ komt eerst sedert 14 November 1914 n. st. in den weekstaat voor. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

(In millioenen Roebel).

Data n. st.	Goud	Te goed i/h buitenland	Zilver en pasmunt	Schatkistbiljetten	Circulatie
14 April 1916..	1.629	1.137	62	3.745	6.078
5 „ 1916..	1.626	1.046	60	3.816	6.022
29 Maart 1916..	1.626	947	59	3.849	5.936
21 „ 1916..	1.623	941	55	3.894	5.930
14 April 1915..	1.570	140	50	1.287	3.313
14 April 1914..	1.569	210	70	....	1.649
21 Juli 1914..	1.601	144	74	....	1.634

Data n. st.	Wissels	Voor-schotten op Effecten	Andere voor-schotten	Rek. Courant Particulieren	Rek. Courant Staat
14 April 1916..	379	531	184	1.198	212
5 „ 1916..	377	533	186	1.156	228
29 Maart 1916..	375	545	187	1.001	208
21 „ 1916..	369	591	188	1.049	207
14 April 1915..	459	305	245	1.082	205
14 April 1914..	424	92	277	631	457
21 Juli 1914..	393	121	243	596	503

V. SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast.

De bankbiljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buitensaldi	Beleen. van buitens. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Crt. saldi.
13 Apr. 1916	207.928	59.701	480.000	63.239	654.228	152.323
8 „ 1916	200.997	59.052	480.000	62.396	641.232	158.988
23 Mrt. 1916	199.770	56.598	480.000	60.435	641.236	153.874
16 „ 1916	199.919	56.143	480.000	60.717	639.671	155.121
15 Apr. 1915	48.716	6.822	200.000	3.005	172.076	86.491

VI. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

U. S. FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circulatie	Dekkings-Percentage ¹⁾
17 Mrt. '16	334.473	11.304	57.700	455.639	10.203	74
10 „ '16	338.539	20.036	54.478	456.961	10.178	75
3 „ '16	338.250	12.994	52.498	454.761	9.635	76
25 Feb. '16	340.438	17.678	51.881	449.067	9.386	77
18 Mrt. '15	245.018	21.650	29.894	288.575	8.487	84

¹⁾ Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

NEW YORK ASSOCIATED BANKS AND TRUST COMPANIES.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve.			Beleeningen en disconto's
	Eigen Bezit	Bij Fed. Res. Bank	Elders gedeponeerd	
22 April 1916..	455.850	170.930	60.800	3.381.740
15 „ 1916..	462.190	168.070	60.450	3.378.540
8 „ 1916..	467.770	169.550	60.580	3.404.640
1 „ 1916..	470.010	174.310	60.720	3.363.670
24 April 1915..	413.530	121.000	32.660	2.393.840
25 April 1914..	495.760 ¹⁾	—	1)	2.138.470
25 Juli 1914..	467.880 ¹⁾	—	1)	2.057.570

Data	Circulatie	Deposito's		Surplus Reserve
		Dadelijk opdraagbaar	Op termijn	
22 April 1916..	31.710	3.391.840	158.970	103.790
15 „ 1916..	31.750	3.401.890	158.910	104.900
8 „ 1916..	31.580	3.429.910	159.680	107.400
1 „ 1916..	31.500	3.389.720	161.880	121.470
24 April 1915..	37.720	2.306.330	122.490	168.360
25 April 1914..	42.060	2.049.760 ¹⁾	1)	30.250
25 Juli 1914..	41.730	1.958.320 ¹⁾	1)	26.170

¹⁾ Op deze data werden reserve en deposito's beide ongesplitst opgegeven.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 20 April 1916.

Hoewel de grondstemming van onze effectenbeurs niet ongunstig genoemd kan worden, valt meer en meer op hoe, in tegenstelling met enkele maanden geleden, de zakenomvang afneemt. Dit geldt zoowel voor speculatieve fondsen als voor beleggingswaarden. Wat de afgelopen week betreft kan het zijn, dat het vooruitzicht op de beursvacantiedagen deze zakenbeperking in de hand werkte; maar toch valt niet weg te redeneeren, dat de zich opstapelende onzekerheden remmend werken op den ondernemingslust.

Desniettegenstaande gaven ook weer in de afgelopen week de Nederlandsche staatsfondsen van een willige houding blijk, waaruit men de gevolgtrekking mag maken, dat onze verhouding tegenover de oorlogvoerende landen toch niet zoo gespannen is als men hier en daar meent, al ontveinen wij ons niet, dat de mededeeling van den minister betreffende de Paaschverloven doet zien, dat de zorgen nog niet voorbij zijn. De beurs is vaak een goede barometer voor het aanwijzen van te verwachten aangename of onaangename gebeurtenissen en de vrij willige houding van onze staatsfondsen mag alzoo als gunstig tekenen gelden voor de constellatie van onze politiek. Hierop wijzen trouwens nog eenige andere factoren, namelijk de weer iets ruimere houding van de geldmarkt eenerzijds en het sterk oploopen van de buitenlandsche wisselkoersen anderzijds. Dit laatste verschijnsel heeft men in verband willen brengen met vredesonderhandelingen, die achter de schermen zouden worden gevoerd. Edoch, deze geruchten zijn door geen enkel feit bevestigd.

Integendeel zien wij, hoe thans ook het geduld van president Wilson ten einde raakt, zoodat de mogelijkheid niet uitgesloten is, dat weer een nieuw werelddeel in den groeten volkerenstrijd zal worden betrokken. Het vooruitzicht op deze mogelijkheid heeft begrijpelijkerwijze op de staatsfondsen van de geallieerde landen een gunstige uitwerking gehad. Zoo zagen wij ten onzent de reeds verleden week ingezette koersrijzing in Russen krachtig toenemen, een rijzing, die ten deele ook verband houdt met de jongste overwinning, door het Russische leger op de Turken behaald. De 4 pCt. leening 1902 steeg niet minder dan 4½ pCt., 4 pCt. Rothschild 1891 2¾ pCt., enz. Zwak was daarentegen de houding voor enkele Braziliaansche waarden, met name de obligatiën Parana, die 9 pCt. lager werden verhandeld, wegens het in gebreke blijven met de betaling der Aprilcoupon. Naar het schijnt zijn thans onderhandelings-

gen gaande, die beoogen de betaling alsnog in fundeeringsobligatiën te doen plaats hebben.

	15 Apr.	18 Apr.	20 Apr.	Rijzing of daling.
5 ½ % Ned. Werk. Schuld .	101 7/8	101 11/16	101 5/8	— 1/4
3 ½ % Ned. Werk. Schuld .	70 1/4	70 7/8	71 7/16	+ 1 3/16
2 1/2 % Ned. Werk. Schuld .	59 7/8	60 1/2	61 3/8	+ 1 1/2
4 1/2 % Hongarije 1914 ..	51	51	47 3/4	— 3 1/4
4 ½ % Hongarije Goudleen.	44 1/8	46 1/8	48	+ 3 7/8
4 1/2 % Port. Tabaksmon.	76 1/4	75 1/8	76 1/4	—
4 ½ % Rusland gecons. 1880	55 1/4	57 1/4	56 1/2	+ 1 1/4
4 ½ % Rusland Zuidwest.	54 1/16	57	55 13/16	+ 1 7/8
4 ½ % Rusl. bij Hope '89-'90	58 7/16	59 1/16	59 13/16	+ 1 1/2
4 ½ % Rusl. Rothschild 3e serie 1891	55 1/2	57 7/16	58 1/4	+ 2 3/4
4 ½ % Rusland 1902	51 1/2	54 1/8	56	+ 4 1/2
4 1/2 % China Goudleening	60	63 1/8	63 1/8	+ 3 1/8
5 ½ % Parana 1905	46 1/2	46 1/2	37 1/2	— 9

De locale markt had een zeer afwisselend verloop.

Bankaandeelen en cultuurfondsen, bij den suikerhandel betrokken, gaven van een veel vastere houding blijk, op de verwachting, dat Engeland weer met belangrijke bestellingen in de markt zal komen, nu door het overnemen van Engelsche schatkistwissels de saldi te Londen grotendeels afgewikkeld kunnen worden, waardoor nieuwe transacties, zeker nu de wisselkoers aan de beterende hand is, gemakkelijker tot stand zullen kunnen komen. Aandeelen Nederlandsche Handel Mij. waren aanmerkelijk vaster, terwijl voorts tot hooger prijs vraag bestond voor aandeelen Bodjong Suikerfabrieken, Handelsvereniging Amsterdam en Suiker Cultuur, welke laatste 8 pCt. stegen.

In de nijverheidsafdeeling trok de onwankelbaar vaste houding voor aandeelen Philips' Gloeilampenfabrieken de aandacht, daar deze zich door een nieuwe rijzing van 315 tot 339½ pCt. kenmerkten.

In de petroleumafdeeling bestond veel belangstelling voor aandeelen Koninklijke, die ook te Londen gezocht waren. De thans voor de deur staande uitgifte van nieuwe aandeelen blijk hoofdzakelijk ten doel te hebben de saldi in het buitenland onaangeroerd te kunnen laten liggen tot tijd en wijle de stand der wisselkoersen een vrije beschikking daarover zonder verlies zal mogelijk maken. Het ligt in de bedoeling, het nominaal kapitaal van de maatschappij van f 100 miljoen tot f 150 miljoen te verhoogen, daar thans nog slechts f 13½ miljoen gewone aandeelen in portefeuille zijn. Koninklijke zelf stegen van 575 tot 597½ pCt., terwijl ook Sumatra Palembang's zeer willig gestemd waren en circa 16 pCt. in prijs opliepen.

Aandeelen Geconsolideerde konden bij vrij levendigen handel van 176¼ tot 183¾ pCt. verbeteren. Willig was ook de houding voor andere Rumeense soorten als Orions en Steaua Romana's. Vermoedelijk staat de betere stemming voor deze soorten in verband met de handelsovereenkomst, tusschen Duitschland en Rumenië gesloten, wijl men hieruit afleidt, dat de kans op een botsing tusschen Rumenië en de centrale mogendheden thans verminderd moet zijn.

Rubberaandeelen waren aanvankelijk zeer vast, in sympathie met de houding, die te Londen en te Parijs voor rubberfondsen aan den dag wordt gelegd. Met uitzondering van Serbadjadi's, die 20 pCt. in prijs opkwamen, was het slot evenwel voor de meeste soorten minder vast.

Scheepvaartfondsen, die aanvankelijk een blijmoedige stemming toonden door het opheffen van de staking bij de Holland-Amerika-Lijn en het verder zeekeuzen der booten, kwamen later weer in het gedrang door een nieuwe moeilijkheid, die onze scheepvaart, ditmaal van Engelsche zijde, wordt in den weg gelegd. Door het torpedeeren, molesteeeren, schenden van de brievenmalen en thans weer door de bekendmaking, dat Duitsche kolen als contrabande behandeld zullen worden en dat Engelsche kolen slechts op condities te verkrijgen zijn, waarmede onze regeering zich noode kan vereenigen, — daar de te geringe tarwevoorraad duidelijk het gebrek aan scheepsruimte voor ons eigen land in het licht stelt, — raken de gouden dagen voor onze scheepvaart meer en meer op den achtergrond, al blijft voor iedere reis, die ondernomen kan worden en zonder ongelukken afloopt, bij de geldende zeer hooge vrachten de winst natuurlijk aanzienlijk. In elk geval zitten onze scheepvaartmaatschappijen in een nieuwe „impasse" en dit feit liet niet na, een druk op het koerspeil uit te oefenen. De ten opzichte van de vorige week geleden prijsverliezen zijn echter niet van beteekenis.

In de tabaksafdeeling waren de zaken zeer gering, bij vasten grondtoon.

Van diversen verdient een rijzing van 92 tot 97 pCt.

(na 101) in aandelen Houthandel William Pont vermelding, terwijl van *spoorwegen* de vaste houding voor aandelen Deli Spoor de aandacht verdient.

	15 Apr.	18 Apr.	20 Apr.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	179	180	178 ¹ / ₂	— ¹ / ₂
Ned. Ind. Handelsb..	168	171	172	+ 4
Ned. Handel Mij., resc.	158 ¹ / ₂	159 ³ / ₄	162	+ 3 ¹ / ₂
Philips' Gloeilampen	319 ³ / ₄	335	339 ¹ / ₂	+ 19 ³ / ₄
Vereen. Blikfabrieken	122 ¹ / ₂	128	128	+ 5 ¹ / ₂
Wester Suikerraffin.	176 ⁷ / ₈	176	177	+ ¹ / ₈
Handelsvereen. A'dam	295	302	301 ³ / ₄	+ 6 ³ / ₄
Insulinde Cult. Synd.	94 ¹ / ₄	93	90 ¹ / ₂	— 3 ³ / ₄
Javasche Cultuur ..	263	275	275	+ 12
„Krian" Suikerfabr.	159 ³ / ₄	167 ¹ / ₂	173	+ 13 ¹ / ₄
Suiker Cultuur Mij.	160	165	168	+ 8
Aequator Mijnb. Mij.	123 ³ / ₄	115	110	— 13 ³ / ₄
Bolang Mongondou ..	110 ¹ / ₄	110 ¹ / ₄	118	+ 7 ³ / ₄
Ketahoen	5	9 ¹ / ₂	10	+ 5
Geconsolideerde Petr.	176 ¹ / ₄	181 ³ / ₄	183 ⁷ / ₈	+ 7 ⁵ / ₈
Koninklijke	575	590 ¹ / ₂	597 ¹ / ₂	+ 22 ¹ / ₂
Mocara Enim	232	235	239	+ 7
Ned. Rumeensche ..	14 ³ / ₄	13 ¹ / ₂	14	— ³ / ₄
Sumatra Palembang	214 ³ / ₄	225 ³ / ₄	226 ¹ / ₈	+ 11 ³ / ₈
Amsterdam Rubber ..	182 ³ / ₄	187	184 ¹ / ₂	+ 1 ¹ / ₄
Deli Batavia	137	135 ¹ / ₂	135 ¹ / ₂	— 1 ¹ / ₂
Java Caoutchouc	123	122 ¹ / ₂	120	— 3
Oost Java Rubber ..	170	171	174	+ 4
Serbadjadi	290	310	310	+ 20
Holland Amerika Lijn	360	367	360 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
Hollandsche Stoomb.	154 ¹ / ₄	153 ³ / ₄	154	— ¹ / ₄
Konink. Holl. Lloyd	160 ¹ / ₂	154 ³ / ₄ ex. d.	146 ³ / ₄	— 1 ³ / ₄
Kon. Nederl. Stoomb.	162	163	157 ¹ / ₂	— 4 ¹ / ₂
Ned. Scheepv. Unie	153 ¹ / ₈	152 ⁷ / ₈	150	— 3 ¹ / ₈
Nievelt Goudriaan ..	534	530	525	— 9
Vrachtv. Mij. Bothnia	282 ³ / ₄	288 ³ / ₄	279	— 3 ³ / ₄
Deli Batavia	402 ¹ / ₄	407	403	+ ³ / ₄
Deli Cultuur	128	137 ¹ / ₂	140	+ 12
Rotterdam Deli	203 ¹ / ₂	196 ¹ / ₂	195	— 8 ¹ / ₂
Senembah	463	470 ¹ / ₂	469	+ 6
Amsterd. Thee Cult.	61 ¹ / ₂	62 ¹ / ₂	62	+ ¹ / ₂
Deli Spoor	202	204	204 ⁷ / ₈	+ 2 ⁷ / ₈

De politieke moeilijkheden, die de Vereenigde Staten thans doormaken, hebben, wat onze afdeling voor *Wall-strectfondsen* betreft, geleid tot een politiek „van de kat uit den boom zien". Daarbij was een neiging tot verkoopen overheerschend. Toch waren, met uitzondering van Studebaker Corporations, die een prijsbuiteling van 8¹/₄ pCt. maakten, de koersverliezen niet van veel beteekenis.

	15 Apr.	18 Apr.	20 Apr.	Rijzing of daling
American Can	53 ⁷ / ₈	52 ³ / ₄	52 ³ / ₄	— 1 ¹ / ₈
American Car & Foundry	60 ⁷ / ₈	61 ¹ / ₂	60	— ⁷ / ₈
American Hide and Leather	43 ¹ / ₂	44	42 ³ / ₄	— ¹ / ₄
American Smelting & Ref.	91 ¹ / ₈	90 ¹ / ₂	90 ¹ / ₂	— ³ / ₈
Anaconda Copper	166	165 ¹ / ₁₆	164 ³ / ₄	— 1 ¹ / ₄
Studebaker Corp.	131	131 ¹ / ₈	122 ³ / ₄	— 8 ¹ / ₄
United Cigar	52	51 ³ / ₈	52	—
U.S. Steel	73 ⁷ / ₈	74 ³ / ₄	73 ¹¹ / ₁₆	— ³ / ₁₆
Denver	10 ⁵ / ₁₆	10 ³ / ₁₀	10	— ⁵ / ₁₆
Erie	31 ³ / ₁₆	31 ¹⁵ / ₁₆	31 ¹ / ₈	— ¹ / ₁₆
Illinois Central	97 ¹ / ₂	100 ¹ / ₂	100 ¹ / ₂	+ 3
Missouri Kansas & Texas	4 ⁷ / ₁₆	4 ¹ / ₄	4 ¹ / ₁₆	— ³ / ₈
Southern Pacific	90 ⁵ / ₁₆	90 ⁹ / ₁₆	91 ⁷ / ₁₆	+ 1 ¹ / ₈
Union Pacific	126 ¹ / ₂	127 ¹ / ₄	125	— 1 ¹ / ₂
Intern. Merc. Mar.	16 ⁷ / ₈	17 ³ / ₁₆	16 ⁷ / ₈	—
Intern. Merc. Mar. pref...	65 ⁷ / ₈	65 ¹⁵ / ₁₆	65 ³ / ₁₆	— ⁹ / ₁₆
Maxwell. cert. v. aand...	8 ³ / ₄	9 ¹ / ₁₆	8 ¹³ / ₁₆	+ ¹ / ₁₆
Peruvian Corp.	4 ¹¹ / ₁₆	4 ⁹ / ₁₆	4 ⁹ / ₁₆	— ¹ / ₈

Te Berlijn toont de vrije effectenmarkt al gedurende een reeks van weken een zeer vaste stemming. Deze gunstige beurshouding temidden van den oorlog vindt haar verklaring in de isolering van Duitschland. In tegenstelling met Frankrijk en Engeland kan Duitschland nagenoeg niets van overzeesche gewesten betrekken en is geheel op zich zelf aangewezen, zoodat de geweldige orders voor het leger op elk gebied de binnenlandsche industrie, die thans een deel van het oorlogsrunderwerk uitmaakt, ten goede komen. Hierdoor kunnen ondernemingen van den meest uiteenloopenden aard met hooge dividenden voor den dag komen, hetgeen op de beurs natuurlijk een aangename indruk maakt.

Wat de afgelopen week betreft, droeg ook tot de vaste markthouding bij de in dit bericht al eerder vermelde totstandkoming van het Duitsch-Rumeensche handelsverdrag,

waaraan men toch niet al te zeer gevolgtrekkingen mag vastknoopen voor de politieke gezindheid van Rumenië. Immers, nu de geallieerden niet meer in staat waren, de reusachtige hoeveelheden graan, die in Rumenië waren opgeslagen, te absorbeeren, zag dit rijk, dat in hoofdzak van zijn landbouw bestaan moet, zich wel verplicht, zijn overvloed elders van de hand te doen of dien te laten bederven. In het bewuste verdrag behoort men dan ook meer een economischen dan een politieken factor te zien, temeer waar Rumenië als tegeneisch de ontvangst van tal van artikelen uit Duitschland gesteld heeft (locomotieven, staal, schoenwerk enz.), waaraan het land, dat met uitzondering van zijn petroleumindustrie nagenoeg niets aan nijverheid doet, zeer verlegen begon te raken.

Ook de jongste bankstaat, die vermeerdering van den goudvoorraad en vermindering van den bankbiljettenomloop en hierdoor een stijging van de dekkingsverhouding van 36,9 pCt. tot 37,7 aantoonde, maakte een gunstigen indruk.

Te Londen stond de beurs het grootste gedeelte van de week onder den indruk van de dreigende — ten slotte bezworen — kabinetscrisis, waardoor de zaken van zeer geringen omvang waren. De vraag naar schatkistwissels schijnt bevredigend te zijn geweest, hetgeen zonder twijfel voor een deel aan het vrijkomen van de Aprilrente is toe te schrijven. Er is thans een totaal bedrag van £ 583.377.000 aan schatkistwissels in omloop.

Te Parijs kon de Fransche Rente zich eenigszins herstellen van de jongste scherpe daling: 61,80—62,40. De ingekomen belastingen over de maand Maart maakten een vrij bevredigenden indruk, daar deze, met een totaal van fr. 263.999.700, fr. 29.937.200 meer bedragen dan over Maart 1915, al blijven zij nog fr. 31¹/₂ millioen bij Maart 1914 ten achter.

Ter beurze van New York zou men met het oog op den ernstigen politieken toestand een zwakke houding hebben verwacht. Inderdaad zijn de koersen iets teruggelopen, maar de markt bleef bijzonder kalm en de teruggang der prijzen was van geringen omvang. De schitterende economische toestand in de Vereenigde Staten werkt namelijk als rem op een reactie. Door het geweldige vervoer op de spoorwegen is het tekort aan vrachtwagens voortdurend stijgend, zoodat groote maatschappijen met bestellingen van vrachtwagens, varieerend tusschen 10.000 en 40.000 stuks, in de markt zijn. De industrie, die reeds haar handen vol heeft voor de geallieerden, ziet zich den laatsten tijd ook meer en meer orders uit het binnenland toestroomen.

Hoe groot de uitvoerbeweging is, wordt duidelijk uit de thans gepubliceerde Februari-cijfers, die de nog nooit in een maand bereikte uitvoerwaarde van \$ 410 millioen aantoonen, tegen \$ 174 millioen in Februari 1914. Hierbij moet men echter ook in aanmerking nemen, dat voor een groot deel deze voortdurend stijgende uitvoerwaarde verkregen wordt door de aanhoudende rijzing in de prijzen van de artikelen. Voorts geldt het hier volstrekt niet meer hoofdzakelijk uitvoer naar de geallieerde landen, daar ook de handelsrelaties der Vereenigde Staten met Zuid-Amerika, Indië, Australië en Afrika zich zeer belangrijk beginnen uit te breiden. Over twaalf maanden, geëindigd 29 Februari 1916, wijst Amerika's uitvoer het reusachtige cijfer aan van \$ 3.725.000.000 tegen \$ 2.302.000.000 over gelijk tijdvak van 1915, zoodat in twaalf maanden tijd een vooruitgang van \$ 1.423.000.000 te constateeren valt. Ook de invoeren zijn in Februari wel toegenomen, doch het uitvoersaldo over deze maand bedraagt toch nog \$ 216 millioen tegen slechts \$ 26 millioen in de maand Februari 1914.

GOEDERENHANDEL. GRANEN.

De afgelopen berichtsweek heeft onder den invloed gestaan van de Paaschdagen en de omzetten waren in de meeste landen klein.

Tarwe. De oogstberichten waren over het algemeen gunstig, ofschoon nu en dan nog ongunstig nieuws gerapporteerd wordt. Het spreekt vanzelf, dat in een land als Noord-Amerika niet overal de weersomstandigheden dezelfde zijn. Er is dan ook steeds, zoowel voor de haussiers als voor de baissiers, iets van hun gading te vinden. Toch was de stemming traag en de prijzen zijn ten slotte nog al belangrijk lager dan een week geleden. In Engeland wijzen de voorraden in de havens geen groote cijfers aan, maar daarbij dient men in het oog te houden, dat de voorraden, die

de Regeering heeft aangevoerd, daarbij niet zijn opgenomen. Van maïs valt niet veel nieuws te vermelden. De verschepingen waren in de afgelopen week groter, maar daar ze gedurende verscheidene weken zeer klein waren, zal er voorloopig slechts zeer weinig aankomen en behoeft men zich ook niet te verwonderen, dat de Engelsche markt vast gestemd blijft. Temeer, daar de vrachten wederom belangrijk hooger waren.

Ook gerst en haver zijn vast gestemd met weinig handel.

Markten in Nederland.

Wederom was de aanvoer van tarwe minder dan Nederland in een week verbruikt en dus zal ook deze week geen volle distributie plaats vinden. Men zal dus weer gedeeltelijk van de onzichtbare voorraden moeten leven.

Van maïs valt niets nieuws te vermelden. De distributie van April-maïs vindt geregeld, doch tamelijk langzaam plaats.

Het tekort aan voergraan werd meer en meer voelbaar en voor gerst en haver werden dan ook wederom hogere prijzen ingevilligd. De voorraden voergraan slinken steeds en men gaat ter vervanging meer en meer over tot het gebruik van andere voederartikelen. Helaas zijn ook die niet in voldoende hoeveelheid aanwezig.

In lijnzaad kwamen geen nieuwe zaken tot stand. De olielagerij is slecht voorzien en verscheidene fabrieken zullen haar bedrijf moeten staken.

Een paar partijen stoomende lijnkoeken werden tot onveranderde prijzen vlot verkocht. Daar de vraag zoo groot is, dat de tamelijk ruime aanvoeren onvoldoende blijken ondervonden ook de andere voederkoeken meer belangstelling

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Maïs Mei	Haver Mei	Tarwe Mei	Maïs Mei	Lijnz. Mei
24/19 Ap. '16*	112 1/8	75 1/2	44 3/4	8,10	4,85	11,85
17/12 „ '16*	114 1/4	75 7/8	45 1/8	8,35 ^{a)}	4,95	11,65 ^{b)}
24/19 Ap. '15*	164 1/2	78 3/8	57 3/8	12,95	5,95	10,45
24/19 Ap. '14*	92 3/4	64 3/8	37 3/8	8,65 ^{d)}	4,80 ^{d)}	12,85
20 Juli 1914	82 ¹⁾	56 3/8 ¹⁾	36 1/2 ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

1) per Dec. 2) per Sept. 3) per April. 4) per Juni.

*) De noteeringen te Chicago zijn van 24 en 17 April, die te Buenos Aires van 19 en 12 April.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	22 Apr.	15 Apr.	Soorten.	22 Apr.	15 Apr.
Tarwe	368	368	Haver 38 lb. white clipped	17,10	16,75
Rogge No. 2 Western ..	nom.	nom.	Lijnkoeken. Nd. Amer. van La Plata-zaad ..	160,—	160,—
Maïs La Plata Gerst 46 lb. feeding....	nom.	nom.	Lijnzaad La Plata	457,50	457,50

AANVOEREN in tons van 1.000 kilo's.

Artikelen	Rotterdam		Amsterdam	
	16-22 Apr. 1916	Sedert 1 Jan. '16	16-22 Apr. 1916	Sedert 1 Jan. '16
Tarwe	18.451	362.376	—	—
(waarvan voor de Belgium Relief Comm.)	9.667	193.398	—	—
Rogge	—	7.007	—	—
Boekweit	—	5.539	—	503
Maïs	1.828	120.445	3.575	32.245
(waarvan voor de Belgium Relief Comm.)	—	46.697	—	—
Gerst	3.715	37.979	—	2.640
Haver	—	18.260	—	4.218
Lijnzaad	—	21.817	—	26.463
Lijnkoeken	—	62.640	—	4.165
Tarwemeel	—	—	—	—

METALEN.

IJZER EN STAAL.

De week is voorbijgegaan zonder dat er iets vermeldenswaard is voorgevallen en in afwachting van de naderende

feestdagen werd slechts op zeer kleine schaal zaken gedaan.

In Engeland schijnt de tusschenhandel binnenkort tot stilstand te zullen komen, daar half officieel aangekondigd is, dat het Gouvernement zoo goed als besloten heeft, den geheelen uitvoer van ijzer- en staalfabrikaten te verbieden.

Conna's Stocks omvatten op het eind der week 39.541 tons tegen 44.013 de vorige week.

In Duitschland verschilt de toestand weinig van dien, waarover wij de vorige week berichtten.

De verkoop van staal materialen is voor ongeveer een maand geschorst en binnen dezen tijd zijn geen veranderingen van eenig belang te verwachten.

In Amerika heerscht in invloedrijke kringen nog steeds de meening, dat de markt haar hoogtepunt bereikt heeft en dat de zaken in het algemeen voortaan iets kalmer zullen worden.

De „Iron Age” bericht, dat de toestand op de staalmarkt zeer gecompliceerd is.

KOPER.

De rijzing van de koperprijzen gaat onafgebroken voort en telkens worden nieuwe recordnoteeringen bereikt, niet-tegenstaande de laatste statistiek der firma Henry R. Merton & Co. Ltd., hieronder afgedrukt, een belangrijke vermeerdering van den zichtbaren voorraad vertoont. Vergeleken bij vorige jaren blijft toch de voorraad gering.

Statistiek van Henry R. Merton & Co. Ltd.

	15 Apr. 1916.	31 Mrt. 1916.	15 Mrt. 1916.	31 Maart. 1915.	1914.	1913.
Voorraad in Engeland en in Frankrijk	6.807	5.528	7.988	17.858	11.739	26.061
Zeiland v. Chili	2.800	1.750	2.000	1.575	2.350	2.200
Id. van Australië	5.300	4.800	4.500	4.500	3.800	4.000
Totaal ..	14.907	12.078	14.488	23.933	17.889	32.261
Fijn koper te Rotterdam	1.150	1.150	1.150	1.150	3.200	5.500
Id. te Hamburg	*2.867	*2.867	*2.867	*2.867	3.947	4.863
Id. te Bremen	*1.106	*1.106	*1.106	*1.106	1.093	2.450
Totaal ..	20.030	17.201	19.611	29.056	26.129	45.074
Prijs van Stan-	£	£	£	£	£	£
daard Koper p.t.126.—/—	115.10/-	105.10/-	69.2/6	64.17/6	67.17/6	

* Als op 31 Juli 1914, sedert wanneer geen opgaven zijn ontvangen; thans waarschijnlijk nihil.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	IJaer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
20 Apr. 1916..	87/-	131.-/-	198.10/-	34.15/-	103.-/-
14 „ 1916..	96/-	125.10/-	200.-/-	35.5/-	100.-/-
23 Apr. 1915..	65/9	78.17/6	165.-/-	21.-/-	53.10/-
24 Apr. 1914..	50/8	63.5/-	155.7/6	18.10/-	21.12/6
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

STEENKOLEN.

Zeer weinig zaken werden gedaan, vooral voor latere levering bestond weinig interesse, daar men algemeen voor onmiddellijke behoefte tracht te koopen.

In het algemeen droegen de prijzen een meer nominaal karakter.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester dd. 12 April 1916.

De Amerikaansche katoenmarkten zijn geheel onder den invloed van de weerberichten en de fluctuaties in de prijzen houden daarmede dan ook nauw verband. Over het algemeen zijn de prijzen iets hooger dan een week geleden, hoewel de markt zeer stil blijft. Het Zuiden blijft vasthoudend, doordat er al vraag komt naar katoen op levering uit den nieuwen oogst en bovendien de zeevrachten weer wat gedaald zijn. Egyptische katoen is ook vaster, niettegenstaande de geringe vraag. De statistische positie daarvan blijft echter zeer sterk en de zichtbare voorraad bedraagt slechts ongeveer de helft van een jaar geleden.

De garenmarkt blijft flauw. Doordat er nog weinig vraag

is naar manufacturen, is het voor spinners moeilijk, de hogere kostprijzen te maken en is hun marge dan ook verder ingekrompen. De laatste dagen was er iets meer vraag; spinners van mule-cops zouden er zeker mee gebaat zijn, indien deze mocht blijken aan te houden. Ring-garens blijven echter nog goed gevraagd, terwijl ook met het Continent vrij geregeld zaken tot stand komen. In de verscheping worden echter de moeilijkheden steeds grooter en deze ondervindt steeds meer vertraging. Egyptische garens blijven vast en vooral in de betere kwaliteiten goed gevraagd. Hetzelfde geldt voor garens voor de tricotage-industrie, terwijl daarentegen de goedkoopere kwaliteiten pincops weinig attentie ondervinden.

De vraag naar manufacturen blijft overzees, doch de prijzen zijn vast, zoodat de meeste biedingen van geringe markten niet tot zaken leiden. Engelsch-Indië wil wel lichte goederen koopen, doch de geboden prijzen zijn nog steeds te laag. Ook China koopt wel, doch uitsluitend drills en fancies en in ruwe en gebleekte stapels wordt voor die markt nog weinig gedaan. Zoowel de kleinere markten als het binnenland blijven geregeld koopen en daardoor de markt ondersteunen. Door gebrek aan verfstoffen en chemicaliën ondervindt het verven en bleeken der manufacturen steeds meer vertraging, terwijl bovendien voor de meeste overzeesche markten slechts zeer zelden en op ongeregelde tijden gelegenheid tot verscheping bestaat.

NOTEERINGEN VOOR LOCO-KATOEN.

(Middling Uplands.)

	20 Apr. '16	15 Apr. '16	7 Apr. '16	20 Apr. '15	20 Apr. '14
New York	12.10 c	12.— c	12.— c	10.45 c	13.10 c
Liverpool	7.82 d	7.84 d	7.62 d	5.80 d	7.36 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.

(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '15	Overeenkomstige perioden	
	tot 20 Apr. '16	1914—'15	1913—'14
Ontvangsten Gulf-Havens..	4192	6445	6143
„ Atlant. Havens	2211	3318	3841
Uitvoeren n. Gr. Britannië	2040	3144	3103
„ „ t Vasteland.	1877	3461	4624
„ „ Japan etc...	352	401	370

Voorraden in duizendtallen	14 Apr. '16	14 Apr. '15	14 Apr. '14
Amerik. havens.....	1331	1459	724
Binnenland.....	945	784	472
New York.....	***	179	122
New Orleans.....	***	362	153
Liverpool.....	816	1538	1206

WOL.

Het verdere verloop der Londensche veilingen was aanmerkelijk vaster en de fijne merinos en coarse crossbreds konden zelfs een prijsverbetering van 5 % vertoonen. Ook de andere kwaliteiten gingen tot bevredigend prijzen, zoodat er maar weinig werd opgehouden. De verkooping is van 19 April tot 2 Mei geschorst.

Ook te Bradford is de stemming vast, maar de omzetten zijn nog steeds zeer beperkt.

Het seizoen kan in Argentinië en in Australië als geëindigd beschouwd worden. In Nieuw-Zeeland is er nog wel wat wol beschikbaar, maar bij het heerschend gebrek aan scheepsruimte zal de verscheping niet vóór Juni kunnen plaats vinden.

Noteringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded			
		56	50	46	40
21 April 1916.....	42 1/2	36	32	27 1/2	25
14 „ 1916.....	42	36 1/2	32	27 1/2	25
21 April 1915.....	32	30	29	27	25

SUIKER.

In afwachting van een definitief besluit der Regeering omtrent den uitvoer van suiker, verkeerde de bietsuikermarkt in onzekere stemming met iets lagere prijzen; oude oogst per Mei sloot vóór de Paaschdagen op f 26 3/16.

Nieuwe oogst was beter gevraagd op f 24 3/8 per October/December.

Eindelijk besloot de Regeering, volgens mededeeling in de Staatscourant, het uitvoerverbod van suiker te blijven handhaven en den uitvoer van suikerhoudende goederen alleen toe te staan voor zoover die vóór 31 Maart 1916 gefabriceerd zijn. Van na dien datum gefabriceerde suikerhoudende goederen wordt slechts uitvoer toegestaan voor 10 % van de hoeveelheid, op een bestaand uitvoer-certificaat overblijvende. Zeer scherpe controle is daarbij voorgeschreven, o.m. ter voorkoming, dat geen fabrikant vergunning tot uitvoer verkrijgt voor meer dan hij, blijkens accountantsverklaring, in overeenkomstige maanden van 1913 heeft uitgevoerd. Wederopenstelling van den uitvoer van suiker zal wel niet eerder plaats hebben dan nadat de Regeering door betrouwbare cijfers van binnenlandsch gebruik voldoende zekerheid heeft, dat er geene vrees behoeft te bestaan voor gebrek aan suiker.

Op Java kwamen groote verkoopen tot stand; naar men zegt, heeft Engeland, voor zich en voor Frankrijk, reeds meer dan 5 millioen picols gekocht en zou het doende zijn over meer, ten einde de gezamenlijke behoefte dier beide landen tot 400.000 tons aan te vullen. Betaald werden prijzen, oplopende tot f 11 1/2 voor Kanaal-assortiment en f 12 3/4 voor Superieur. Van den a.s. Java-oogst moeten thans reeds ongeveer 14 à 15 millioen picols verkocht zijn; het pessimisme, dat voor kort bij velen in Indische suikerkringen heerschte over het toen nog groote onverkochte saldo en de bezwaren; aan afscheep en betaling verbonden, is nu geheel verdwenen.

Britsch-Indië zal ongetwijfeld voor hetgeen nu nog uit den a.s. oogst onverkocht is, als reflectant mede concurreren.

In Engeland en Amerika was de markt zeer vast met stijgende prijzen. Engeland ging door met American granulated te koopen.

De invoer in het United Kingdom bedroeg van 1 Januari tot 9 April 1916 404.461 tons, tegen 496.245 tons in de overeenkomstige periode van 1915.

Op Cuba, waar verschillende fabrieken de campagne hebben beëindigd, was tot 9 April aangevoerd:

in 1916.....	2.015.000 tons,
„ 1915.....	1.380.000 „
„ 1914.....	1.688.400 „

Onder de berichten over den uitsaai van beetwortelen in Europa verdient vermelding, dat deze in Frankrijk dit jaar vermoedelijk ± 20 % minder zal bedragen dan het reeds kleine areaal in 1915.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Mei.	Londen			New York 96% Centrifug.
		Tates Cubes No. 1	White Javas fob.	Americ. Granu- lated fob.	
20 Apr. 1916....	f 26 3/16	47/1 1/2	18/-	29/-	6,14
13 „ 1916....	„ 27 1/4	47/1 1/2	17/9	28/9	6,02
20 Apr. 1915....	„ 19 3/4	31/-	—	—	4,64
20 Apr. 1914....	„ 11 3/8	17/9	—	—	2,98

RUBBER.

De aanvoeren waren in de afgelopen week grooter dan gewoonlijk en de prijzen daalden, terwijl er zeer weinig omging. Tegen het slot kwam er echter wat meer vraag, een betere stemming trad in en de prijzen herstelden zich tot 1/2 d. boven het laagste punt. Amerika toonde niet veel kooplust voor loco; naar het heette wegens de moeilijkheden om vergunning tot uitvoer te krijgen. Latere levering bedong hogere prijzen dan loco.

De markt sluit als volgt:

Prima Crêpe loco 3/2	3/2 1/4	eiinde vorige week	3/2 3/4
Mei/Juni	3/2 1/4	„ „	3/2 3/4
Juli/December	3/2 1/4	„ „	3/2 1/2
Sm. Sheets 1/2 d. minder	„ „	„ „	1 d. minder
Hard cure fine Para 3/-	„ „	„ „	3/- 1/4

KOFFIE.

(Uit het Mailbericht van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zoonen).

De stemming was deze week onveranderd kalm, daar in den onzekeren toestand nog geene verandering kwam.

Toch brachten de aan de markt gestelde partijen Java W. I. B. en Robusta bevredigende prijzen op en moesten slechts enkele partijen worden opgehouden. Ook voor de inschrijving bij de N. H. M. bestond zeer goede belangstelling.

Santos goed gevraagd bij weinig aanbod.

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
19 April 1916	303.000	7075	1.351.000	6900	11 ²³ / ₃₂
15 " 1916	334.000	7075	1.360.000	6800	11 ²¹ / ₃₂
19 April 1915	472.000	5100	779.000	6250	12 ²¹ / ₃₂
24 Juli 1914	353.000	4900	889.000	5700	16

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
19 April 1916 ..	29.000	3.010.000	39.000	10.861.000
19 April 1915 ..	37.000	2.766.000	54.000	8.820.000

VETTEN EN OLIËN.

Oleo-Margarine. Na de groote verkoopen in den loop der vorige week, zijn nu de vraagprijzen iets hooger, namelijk: voor „Extra“-Kwaliteit van 14.62¹/₂ tot 14.65 \$cents voor „Ile “ „ 14.12¹/₂ „ 14.15 „ „ „ „ ad 13.12¹/₂ \$cents, per lb., April/Mei levering in New York.

Verkoopen worden niet gemeld.

Loco mooie Ile kwaliteit werd met f 95,— betaald.

Premier-jus. Noord-Amerikaansche prima kwaliteit werd ad 13¹/₄ \$cent geoffreerd.

Zuid-Amerikaansche Ile soort is gedaan ad f 74,— c. i. f. Rotterdam, betaling tegen vertoon van documenten, exclusief molest- en capture-verzekering.

Zuid-Amerikaansche 1e soort werd op deze condities ad f 76,— aangeboden.

Voor loco kon men f 95,— bedingen.

Neutrallard. De offerten variëeren van 13,40 tot 14,— \$cents levering in New York, al naar het merk.

Imitatie-Neutrallard noteert van 12,87¹/₂ tot 13,25 \$cents.

Katoenzaad-olie. Men denkt „Butteroil“ op aflading van Amerika te kunnen koopen ad \$ 28,— per 100 K.G. cost-freight Rotterdam of ad \$ 28,50 per 100 K.G. c. i. f. Rotterdam, exclusief „capture“. Voor loco Butteroil wordt f 76,—/75,— gevraagd.

COPRA.

Onze markt was in het laatst der week in overeenstemming met Londen flauw gestemd. De markt sluit met koopers voor Java f.m.s. tot f 40³/₄. Ceylon f.m.s. cif. Londen £ 36.— (waarde) en cif. Marseille £ 40.7.6 (koopers).

NOTEERINGEN.

Java f. m. s.

22 April 1916	.....	f 40 ³ / ₄
15 " 1916	.....	" 41 ¹ / ₄
22 April 1915	.....	" 65.—
22 April 1914	.....	" 31 ¹ / ₂
20-25 Juli 1914	.....	" 28 ³ / ₄

VERKEERSWEZEN.

BEVRACHTINGEN.

22 April 1916. Onder den invloed van de naderende feestdagen werden weinig zaken gedaan. Naar de Entente-landen werden voor regeeringsrekening geen graan-bevrachtingen gemeld. Noord-Amerika was flauw gestemd met lagere vrachten. Van Zuid-Amerika was daarentegen meer vraag; de handel kon een aantal neutrale schepen tot verhoogde vrachten afsluiten.

Naar Nederland werden geen bevrachtingen gemeld.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/ R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
17/22 April 1916	—	—	—	13/-	—	165/-
10/15 " 1916	—	—	f 14,25	14/-	f 100.-	160/-
19/24 April 1915	—	—	10/-	7/10 ¹ / ₂	65/-	65/6
20/25 April 1914	—	6/4 ¹ / ₂	1/10 ¹ / ₂	1/10 ¹ / ₂	14/-	14/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 ¹ / ₄	1/11 ¹ / ₄	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gezaagd)	Oostk. Engeland (mijnstutten)	Holland (pitch-pine)	Engeland (pitch-pine)
17/22 April 1916	—	—	—	550/-
10/15 " 1916	—	—	—	537/6
19/24 April 1915	—	—	—	215/- ¹
20/25 April 1914	f 11,50	24/6	73/9	73/9
Juli 1914	" 12,—	24/6	75/-	77/6

ERTS.

Data	Bilbao Middlesbro'	Carthage Middlesbro'	Griekenland Middlesbro'	Poti Middlesbro'
17/22 April 1916	22/-	21/-	—	—
10/15 " 1916	22/6	21/9	—	—
19/24 April 1915	12/9	13/9	—	—
20/25 April 1914	4/-	5/3	5/7 ¹ / ₂	8/4 ¹ / ₂
Juli 1914	4/3	5/4 ¹ / ₂	5/9	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
17/22 Apr. 1916	fr. 60.—	83/6	109/3	60/6	f 6,50	—
10/15 " 1916	" 64,75	80/-	—	62/6	" 6,50	—
19/24 Apr. 1915	" 22,50	32/-	32/6	27/3	" 6,—	—
20/25 Apr. 1914	" 5,—	7/3	7/-	12/4 ¹ / ₂	3/-	4/-
Juli 1914	" 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

DIVERSEN:

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Burmah West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
17/22 April 1916	110/-	140/-	—	—
10/15 " 1916	102/6	145/-	—	140/-
19/24 April 1915	57/-	80/-	87/6	90/-
20/25 April 1914	12/-	18/-	—	20/6 ¹
Juli 1914	14/6	16/3	25/-	22/3

¹) Per zeilschip.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Hout gezaagd en pitchpine per St. Pet. Standard van 165 kub. vt., mijnstutten per vadem van 216 kub. vt.

Overige noteeringen per ton van 1015 K.G.

RIJNVRACHTEN.

Er is geen wijziging van den toestand te vermelden.

VRACHTEN TE ROTTERDAM.

(in Gld. per 2000 K.G.)

Data	Erts nr. Ruhrhaven		Massale goed. Bovenrijn	Waterstand
	1/4 lostijd	1/2 lostijd		
17-22 April 1916	—	—	—	gunstig
10-15 " 1916	—	—	—	gunstig
19-24 April 1915	0,25	0,35	—	gunstig
20-25 April 1914	0,32 ¹ / ₂	0,42 ¹ / ₂	0,95	vallende
20-24 Juli 1914	0,60	0,70	1,05	gunstig